

περιφερειακό παρατηρητήριο
κοινωνικής ένταξης
περιφέρειας κρήτης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
REGION OF CRETE

Υπηρεσίες και Δομές Κοινωνικής Φροντίδας των Δήμων: Χαρτογράφηση και Καταγραφή Αναγκών Στην Περιφέρεια Κρήτης 2021-2023

07/2025

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
REGION OF CRETE

Copyright © ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Περιφέρεια Κρήτης
Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης
Αβέρωφ 1, 71201, Ηράκλειο
Τ: +30 2813 412 442, -443
www.socialobservatory.crete.gov.gr

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε στο πλαίσιο λειτουργίας του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης στην Περιφέρεια Κρήτης και της Πράξης «Στήριξη της Λειτουργίας Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης στην Περιφέρεια Κρήτης» του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κρήτη 2021-2027». Το έργο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από εθνικούς πόρους.

Απαγορεύεται η με οποιοδήποτε τρόπο αναδημοσίευση του κειμένου (όλου ή και μέρος αυτού), χωρίς άδεια ή σχετική παραπομπή & αναφορά της πηγής

**περιφερειακό παρατηρητήριο
κοινωνικής ένταξης
περιφέρειας κρήτης**

Υπηρεσίες και Δομές Κοινωνικής Φροντίδας των Δήμων:
Χαρτογράφηση και Καταγραφή Αναγκών
Στην Περιφέρεια Κρήτης 2021-2023
Ιούνιος 2025

Πίνακας Περιεχομένων

Πρόλογος - Εισαγωγή	5
1. Χαρτογράφηση Δομών και Υπηρεσιών	6
2. Ωφελούμενοι Δομών και Υπηρεσιών	17
2.1 Αιτήσεις για Ένταξη	17
2.2 Ωφελούμενοι Δομών και Υπηρεσιών	25
3. Ανθρώπινο Δυναμικό	33
3.1 Υφιστάμενο Προσωπικό	33
3.2 Ανάγκες σε ανθρώπινο Δυναμικό	43
3.3 Κατάρτιση Προσωπικού	46
4. Χαρτογράφηση Αναγκών	50
4.1 Στεγαστικές – Κτηριακές ανάγκες	50
4.2 Ανάγκες σε υλικοτεχνικό εξοπλισμό	52
4.3 Άλλες ανάγκες – ζητήματα	54
Συμπεράσματα	57

Πίνακας Πινάκων

Πίνακας 1: Αριθμός και Μεταβολή των Αιτήσεων για ένταξη στις Δομές και τα Προγράμματα των Δήμων ανά Δήμο	22
Πίνακας 2: Αριθμός και Μεταβολή των Αιτήσεων για ένταξη στις Δομές και τα Προγράμματα των Δήμων ανά Κοινωνική Ομάδα Ωφελούμενων	23
Πίνακας 3: Αριθμός και Μεταβολή των Αιτήσεων για ένταξη στις Δομές και τα Προγράμματα των Δήμων ανά Είδος Δομής	24
Πίνακας 4: Συνολικός αριθμός Ωφελούμενων των Δομών και των Προγραμμάτων των Δήμων σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων	27
Πίνακας 5: Συνολικός αριθμός Ωφελούμενων των Δομών και των Προγραμμάτων των Δήμων σε επίπεδο Δήμων	28
Πίνακας 6: Συνολικός αριθμός Ωφελούμενων των Δομών και των Προγραμμάτων των Δήμων ανά Δομή	30
Πίνακας 7: Συνολικός αριθμός Ωφελούμενων των Δομών και των Προγραμμάτων των Δήμων ανά Κοινωνική Ομάδα ωφελούμενων	32
Πίνακας 8: Ειδικότητες Εργαζομένων στις Δομές και τα Προγράμματα των Δήμων ανά Περιφερειακή Ενότητα	37

Πίνακας Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1: Κατανομή Δομών και Προγραμμάτων ανά Περιφερειακή Ενότητα	8
Διάγραμμα 2: Κατανομή Δομών και Προγραμμάτων ανά Δήμο	9
Διάγραμμα 3: Κατανομή υπηρεσιών και προγραμμάτων στην Περιφέρεια Κρήτης ανά Είδος	10
Διάγραμμα 4: Κατανομή υπηρεσιών και προγραμμάτων ανά Είδος και Περιφερειακή Ενότητα	11
Διάγραμμα 5: Κατανομή των δομών και των προγραμμάτων των Δήμων της Περιφέρειας Κρήτης ανά Κοινωνική Ομάδα Ωφελούμενων	12
Διάγραμμα 6: Κατανομή των δομών και των προγραμμάτων των Δήμων της Περιφέρειας Κρήτης ανά Κοινωνική Ομάδα Ωφελούμενων και Περιφερειακή Ενότητα	13
Διάγραμμα 7: Αριθμός Αιτήσεων για ένταξη στις Δομές και τα προγράμματα των Δήμων σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης	19
Διάγραμμα 8: Αριθμός Αιτήσεων για ένταξη στις Δομές και τα προγράμματα των Δήμων ανά Περιφερειακή Ενότητα	20
Διάγραμμα 9: Συνολικός αριθμός Ωφελούμενων των Δομών και των Προγραμμάτων των Δήμων σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης	24
Διάγραμμα 10: Ειδικότητες Εργαζομένων στις Δομές και τα Προγράμματα των Δήμων σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης	35
Διάγραμμα 11: Αναλογία Εργαζομένων ανα Δομή σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης και ανα Περιφερειακή Ενότητα	36
Διάγραμμα 12: Καθεστώς απασχόλησης εργαζομένων στις δομές και τα προγράμματα των Δήμων σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης	40
Διάγραμμα 13: Καθεστώς απασχόλησης εργαζομένων στις δομές και τα προγράμματα των Δήμων ανά Περιφερειακή Ενότητα	41
Διάγραμμα 14: Καθεστώς απασχόλησης εργαζομένων στις δομές και τα προγράμματα των Δήμων ανά Δήμο	42
Διάγραμμα 15: Αριθμός θέσεων πρόσθετου προσωπικού ανά Περιφερειακή Ενότητα	43
Διάγραμμα 16: Αριθμός θέσεων πρόσθετου προσωπικού ανά Δήμο	44
Διάγραμμα 17: Ειδικότητες πρόσθετου προσωπικού των Δήμων	45
Διάγραμμα 18: Ζητήματα για τα οποία επιθυμούν κατάρτιση οι εργαζόμενοι στις υπηρεσίες των Δήμων	47
Διάγραμμα 19: Ζητήματα για τα οποία επιθυμούν κατάρτιση οι εργαζόμενοι στις υπηρεσίες των Δήμων ανά Περιφερειακή Ενότητα	49
Διάγραμμα 20: Ύπαρξη Κτιριακών - Στεγαστικών Αναγκών	50
Διάγραμμα 21: Ύπαρξη αναγκών σε υλικό - τεχνολογικό εξοπλισμό	52

Πρόλογος - Εισαγωγή

Η παρούσα μελέτη επικεντρώνεται στη συστηματική αποτύπωση και ανάλυση των κοινωνικών δομών και υπηρεσιών που λειτουργούν στους Δήμους της Περιφέρειας Κρήτης, κατά την περίοδο 2021-2023. Στόχος της μελέτης είναι η κατανόηση της χωρικής κατανομής τους, των κοινωνικών ομάδων στις οποίες απευθύνονται και των ελλείψεων που εντοπίζονται. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των δομών, αλλά και στην αναγκαιότητα κάλυψης των αναδυόμενων κοινωνικών αναγκών. Με βάση τα διαθέσιμα δεδομένα, επιχειρείται μια συνολική αποτίμηση της υφιστάμενης κατάστασης, η οποία μπορεί να αποτελέσει εργαλείο στρατηγικού σχεδιασμού για την επόμενη φάση ενίσχυσης των πολιτικών κοινωνικής συνοχής.

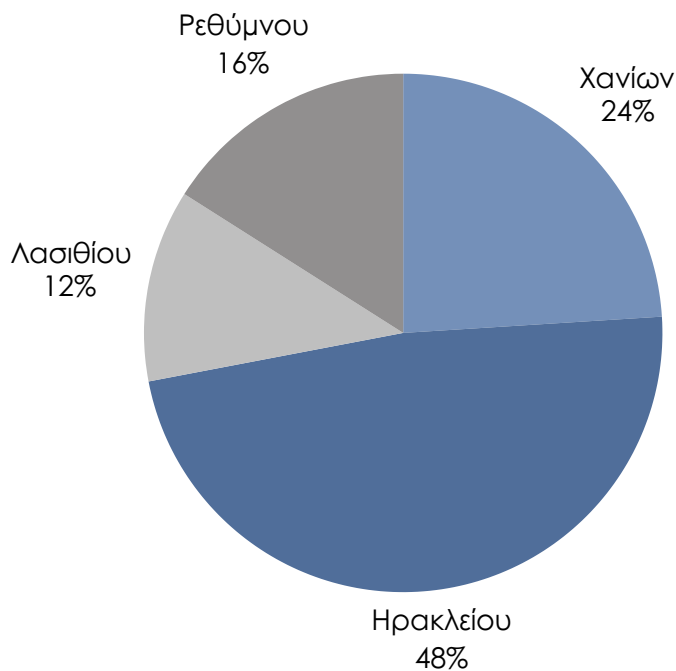

1. Χαρτογράφηση Δομών και Υπηρεσιών

Ξεκινώντας τη διερεύνηση των υπηρεσιών που παρέχονται από τους Δήμους στους κατοίκους της Περιφέρειας Κρήτης, αναπτύσσεται η χωρική καταγραφή του Συνόλου των Δομών και Προγραμμάτων και στην συνέχεια διερευνώνται τα επιμέρους χαρακτηριστικά τους, όπως το είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών, οι κοινωνικές ομάδες που απευθύνονται καθώς επίσης και οι αριθμοί των ατόμων που ωφελούνται από αυτές.

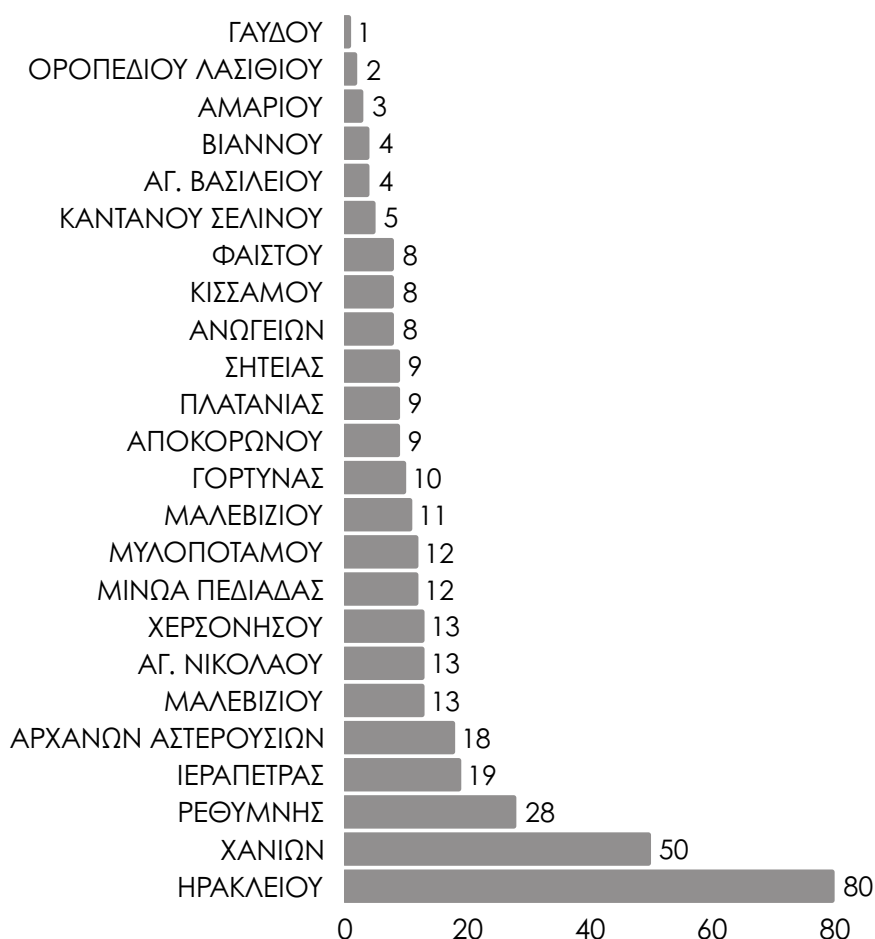
Αναφορικά με τον συνολικό αριθμό σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης οι Δήμοι είναι υπεύθυνοι για την λειτουργία 349 δομών και των προγραμμάτων. Σχεδόν τα μισά (169) από αυτά εδράζονται στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου, γεγονός που σχετίζεται με τη μεγάλη γεωγραφική και πληθυσμιακή της έκταση σε σύγκριση με άλλες Π.Ε.. Περίπου το ένα τέταρτο των δομών και των προγραμμάτων (82) παρέχεται από τους Δήμους της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων με την ΠΕ Ρεθύμνου να ακολουθεί (55 δομές). Τέλος, οι λιγότερες δομές και προγράμματα προσφέρονται από τους Δήμους της ΠΕ Λασιθίου (44).

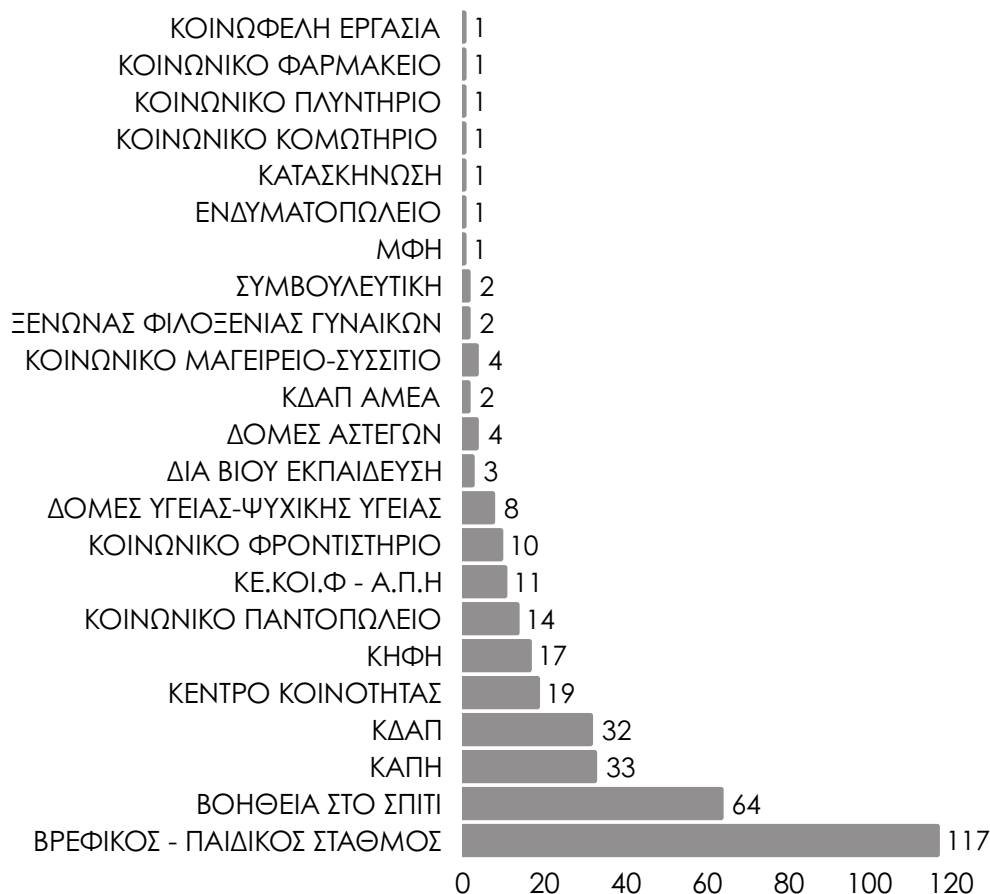
Διάγραμμα 1 Κατανομή Δομών και Προγραμμάτων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Εξετάζοντας την κατανομή των δομών και των υπηρεσιών ανά Δήμο με μια πρώτη ματιά θα λέγαμε ότι τουλάχιστον για τις πρώτες θέσεις η κατανομή τους ακολουθεί την πληθυσμιακή κατανομή. Αναλυτικότερα, οι περισσότερες δομές βρίσκονται στον Δήμος Ηρακλείου, με τους Δήμους Χανίων και Ρεθύμνου να ακολουθούν στην δεύτερη και την Τρίτη θέση αντίστοιχα. Στις παρακάτω θέσεις παρατηρείται ότι όσο μειώνεται ο πληθυσμός των δήμων τόσο λιγότερες να είναι και οι παρεχόμενες υπηρεσίες, με τις λιγότερες να συναντώνται στους Δήμους Γαύδου, Οροπεδίου, Αμαρίου και Βιάννου.

Διάγραμμα 2 Κατανομή Δομών και Προγραμμάτων ανά Δήμο

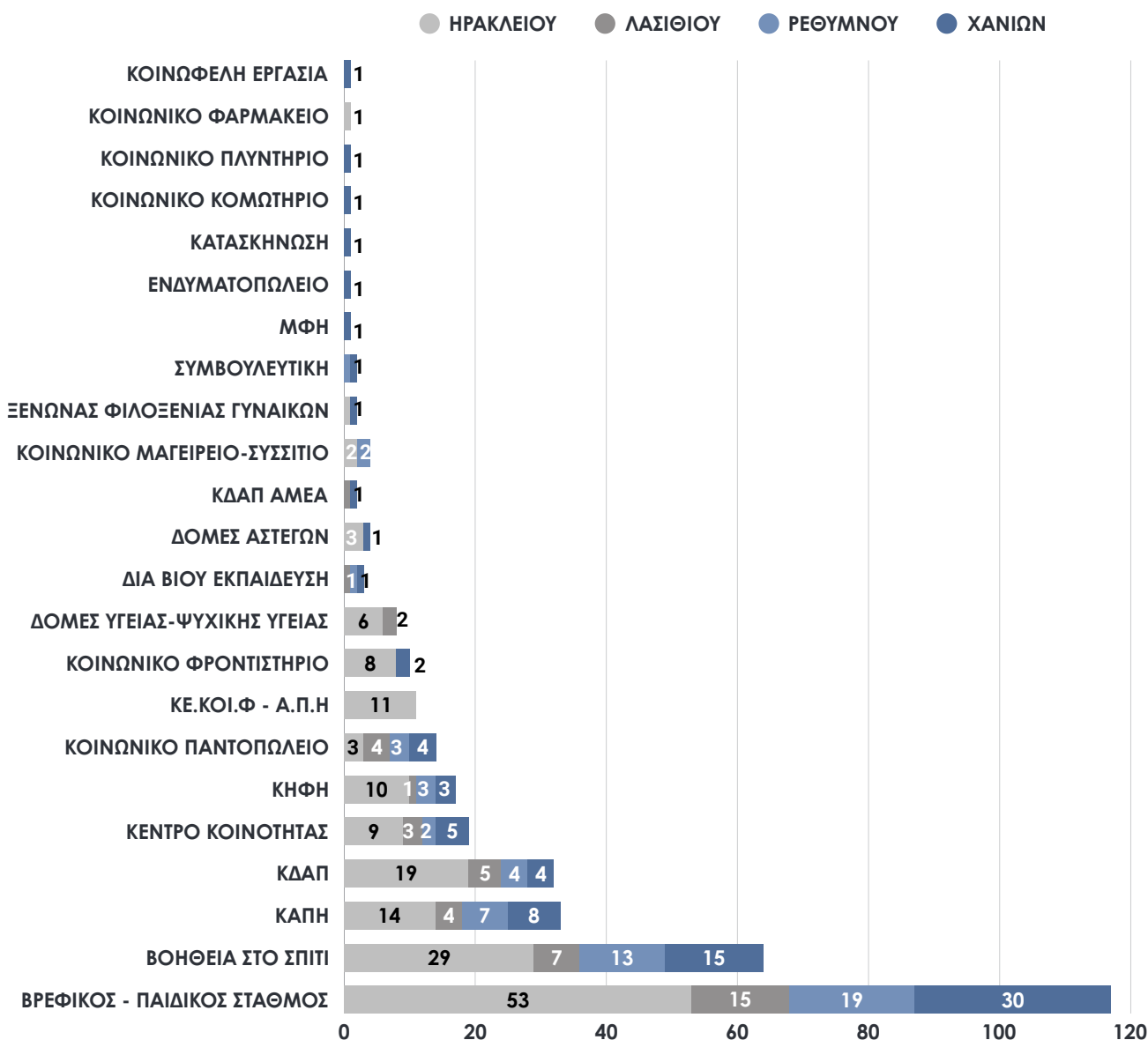
Εστιάζοντας στο είδος των δομών και των προγραμμάτων σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης η πιο πολυάριθμη δομή είναι οι Βρεφικοί – Παιδικοί σταθμοί, ενώ ακολουθούν οι δομές του Προγράμματος βοήθεια στο Σπίτι και τα Κέντρα Απασχόλησης Ηλικιωμένων. Τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης παιδιών είναι μια δομή η οποία αναπτύσσεται σε όλο και περισσότερους Δήμους της Περιφέρειας Κρήτης όπως επίσης και τα Κέντρα Κοινότητας τα οποία στο προσεχές διάστημα αναμένεται να δημιουργηθούν και στους δήμους που δεν έχουν παρουσία έως τώρα. Τέλος, από το παρακάτω διάγραμμα διαπιστώνουμε ότι με εξαίρεση τα Κοινωνικά Παντοπωλεία είναι ελάχιστες οι δομές που προσφέρουν απευθείας υπηρεσίες σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και στα αποστερημένα τμήματα του πληθυσμού τα Κρήτης όπως κοινωνικά μαγειρεία – συσσίτια, κοινωνικά φαρμακεία, κοινωνικά πλυντήρια κλπ.

Διάγραμμα 3 Κατανομή υπηρεσιών και προγραμμάτων στην Περιφέρεια Κρήτης ανά Είδος

Αναφορικά με την κατανομή των δομών ανά είδος και Περιφερειακή Ενότητα από το Διάγραμμα 4 παρατηρούμε ότι οι πολυάριθμες δομές δηλαδή οι βρεφονηπιακοί σταθμοί, τα βοήθεια στο σπίτι, τα ΚΔΑΠ τα ΚΑΠΗ, τα ΚΗΦΗ και τα Κέντρα Κοινότητας υπάρχουν σε όλες της Περιφερειακές Ενότητες, με την κατανομή τους εντός αυτών να ακολουθεί την πληθυσμιακή κατανομή. Δηλαδή πιο πολλές δομές ανά είδος να βρίσκονται στην ΠΕ Ηρακλείου και να ακολουθούν οι ΠΕ Χανίων, Ρεθύμνου και Λασιθίου. Δομές όπως τα ΚΕΚΟΙΦΑΠΗ και τα Κοινωνικά Φροντιστήρια υπάρχουν μόνο στην ΠΕ Ηρακλείου και πιο συγκεκριμένα στον Δήμο Ηρακλείου. Ενώ δομές όπως το Κοινωνικό πλυντήριο, το Κοινωνικό Κομμωτήριο, η Κατασκήνωση, Η Μονάδα Φροντίδας Ηλικιωμένων και το Κοινωνικό Ενδυματοπωλείο υπάρχουν μόνο στην ΠΕ Χανίων. Δομές Συσσιτίου υπάρχουν μόνο στις ΠΕ Ηρακλείου και Ρεθύμνου ενώ δομές αστέγων και δομές φιλοξενίας γυναικών που έχουν πέσει θύματα κακοποίησης, υπάρχουν μόνο στις ΠΕ Ηρακλείου και Χανίων. Τέλος, δημοτικά ΚΔΑΠ ΑΜΕΑ λειτουργούν μόνο στις ΠΕ Λασιθίου και Χανίων.

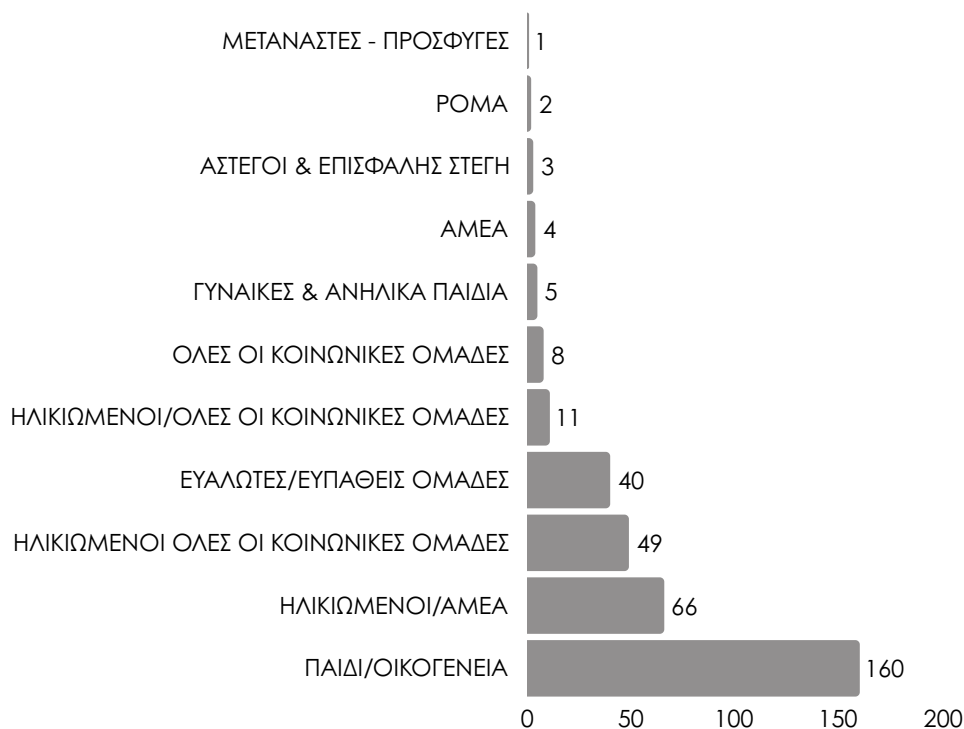

Διάγραμμα 4 Κατανομή υπηρεσιών και προγραμμάτων ανά Είδος και Περιφερειακή Ενότητα

Αποκαλυπτικά είναι τα δεδομένα σε σχέση με τις κοινωνικές ομάδες που στοχεύουν να εξυπηρετήσουν οι δομές και τα προγράμματα των Δήμων της Περιφέρειας Κρήτης. Η πλειοψηφία αυτών στοχεύει στην ικανοποίηση των αναγκών των παιδιών και των οικογενειών τους καθώς οι δομές αυτές (Παιδικοί σταθμοί, Βρεφονηπιακοί σταθμοί και ΚΔΑΠ) πέρα από τον παιδαγωγικό τους ρόλο έχουν ως στόχο την απρόσκοπτη ένταξη του οικογενειακού περιβάλλοντος (μητέρων κυρίως) στην αγορά εργασίας.

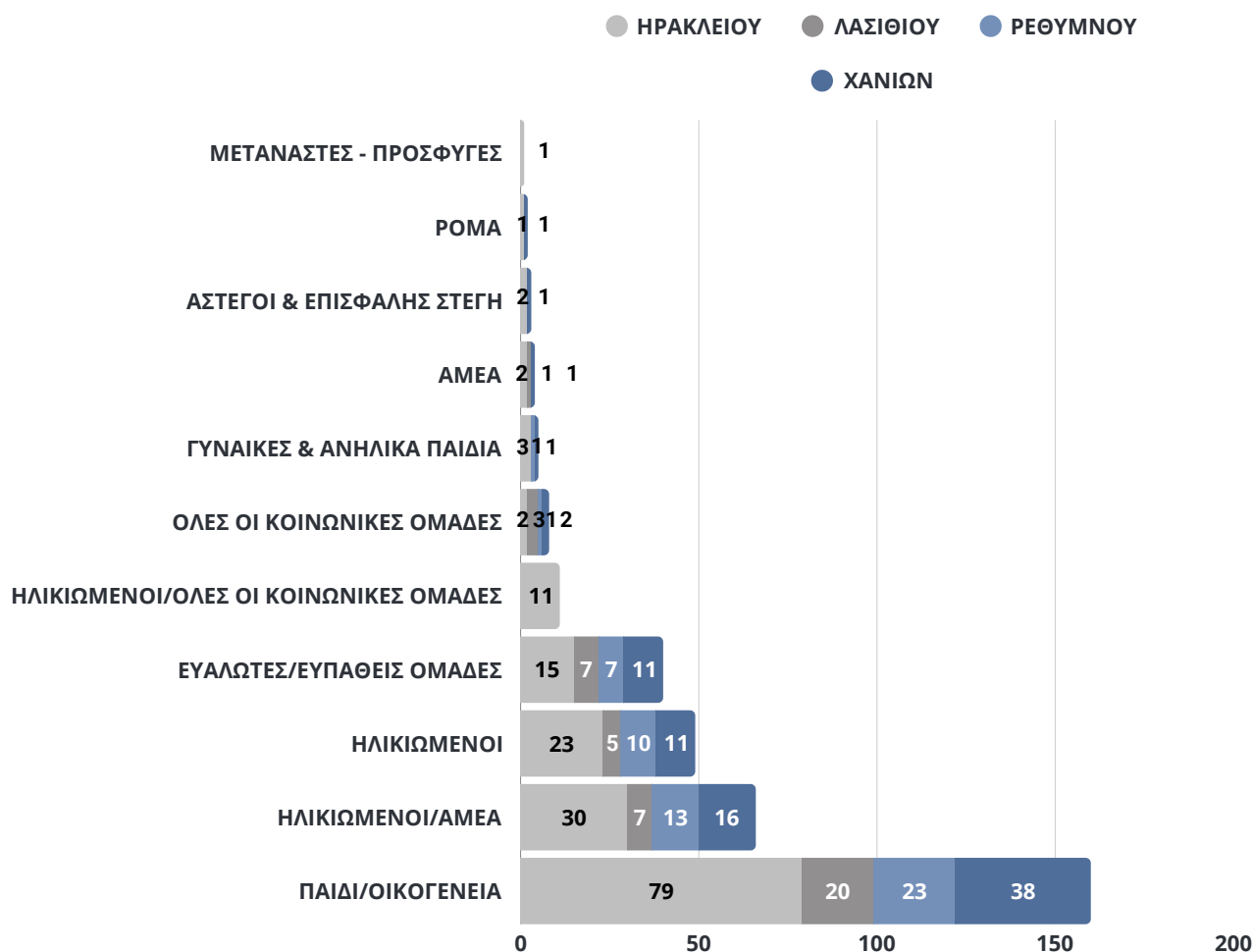
Οι ηλικιωμένοι είναι η επόμενη κοινωνική ομάδα στην οποία στοχεύουν οι περισσότερες υπηρεσίες σε ένα πλέγμα παροχών που περιλαμβάνει την κατοίκων φροντίδα (Βοήθεια στο Σπίτι), την Ενεργό Γήρανση (ΚΑΠΗ και ΚΕΚΟΙΦ-ΑΠΗ), την διημέρευση (ΚΗΦΗ) και την κλειστή φροντίδα (ΜΦΗ). Τα Άτομα με Αναπηρία εξυπηρετούνται από δομές όπως τα Βοήθεια στο Σπίτι και τα ΚΔΑΠ ΑΜΕΑ ενώ άλλες ευάλωτες ομάδες από δομές όπως τα Κέντρα Κοινότητας, τα Κοινωνικά Παντοπωλεία και άλλες συναφείς δομές. Στις ολιγάριθμες δομές παρατηρούμε αυτές που αφορούν τους Μετανάστες – Πρόσφυγες και τους Ρομά, όπου ουσιαστικά μπορούν να βρουν εξειδικευμένη υποστήριξη μόνο από τα αρμόδια παραρτήματα των Κέντρων Κοινότητας (Παραρτήματα Ρομά και Κέντρο Στήριξης Μεταναστών). Τέλος, όπως έχει αναφερθεί και από τις προηγούμενες εκθέσεις του Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Κρήτης - οι δομές υποστήριξης γυναικών – θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας δεν επαρκούν καθώς σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης λειτουργούν μόνο δύο ξενώνες φιλοξενίας και δύο συμβουλευτικά κέντρα.

Διάγραμμα 5 Κατανομή των δομών και των προγραμμάτων των Δήμων της Περιφέρειας Κρήτης ανά Κοινωνική Ομάδα Ωφελούμενων

Αναφορικά με την κατανομή των δομών ανά κοινωνική ομάδα επωφελοούμενων ανάμεσα στις Περιφερειακές ενότητες παρατηρούμε ότι οι δομές που απευθύνονται σε οικογένειες και παιδιά, σε ηλικιωμένους ή και ΑΜΕΑ, σε άλλες ευάλωτες κοινωνικά ομάδες καθώς επίσης και οι δομές που αφορούν το γενικό πληθυσμό υπάρχουν σε όλες τις Περιφερειακές ενότητες. Δομές οι οποίες απευθύνονται σε κακοποιημένες γυναίκες απουσιάζουν εντελώς από την ΠΕ Λασιθίου. Παράλληλα, δημοτικές δομές για την υποστήριξη αστέγων ή των ΡΟΜΑ υπάρχουν μόνο στις ΠΕ Χανίων και Ηρακλείου ενώ δομές που απευθύνονται εξειδικευμένα σε μετανάστες απουσιάζουν από όλες τις Περιφερειακές Ενότητες με εξαίρεση την ΠΕ Ηρακλείου.

Διάγραμμα 6 Κατανομή των δομών και των προγραμμάτων των Δήμων της Περιφέρειας Κρήτης ανά Κοινωνική Ομάδα Ωφελοούμενων και Περιφερειακή Ενότητα

Εξετάζοντας τις δομές ανάλογα με την κοινωνική ομάδα που εξυπηρετούν σε επίπεδο δήμου παρατηρούμε ότι οι δομές που απευθύνονται σε ηλικιωμένους και ΑΜΕΑ δηλαδή το πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι είναι αυτό που συναντάται σε όλους σχεδόν τους Δήμους της Περιφέρειας Κρήτης, μοναδική εξαίρεση αποτελεί ο Δήμος Γαύδου. Στην συνέχεια παρατηρούμε ότι οι δομές που απευθύνονται στις οικογένειες και τα παιδιά υπάρχουν επίσης σε όλους τους δήμους εκτός από τους Δήμους Αμαρίου και Σφακίων, με τις όποιες αρνητικές συνέπειες μπορεί αυτό να συνεπάγεται σε σχέση με την ένταξη της οικογένειας στην αγορά εργασίας. Οι δομές που απευθύνονται σε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες (Κέντρα Κοινότητας, Κοινωνικά Παντοπωλεία κλπ) λειτουργούν σε 20 από τους 24 δήμους της Περιφέρειας Κρήτης ενώ οι δομές που απευθύνονται αποκλειστικά σε Ηλικιωμένους όπως τα ΚΑΠΗ και τα ΚΗΦΗ λειτουργούν σε 15 δήμους, απουσιάζοντας από αρκετούς περιφερειακούς δήμους με υψηλά ποσοστά γήρανσης στον πληθυσμό τους. Δομές όπως τα ΚΔΑΠ ΑΜΕΑ συναντώνται μόνο στους Δήμους Ηρακλείου, Κισσάμου, Μαλεβιζίου και Σητείας ενώ δομές που απευθύνονται σε κακοποιημένες Γυναίκες υπάρχουν μόνο στους Δήμους Ηρακλείου, Ρεθύμνου και Χανίων ενώ στο δήμο Μαλεβιζίου λειτουργούν δύο γυναικολογικά ιατρεία. Τέλος, δομές Αστεγών και Ρομά έχουν δημιουργηθεί μόνος τους Δήμους Χανίων και Ηρακλείου ενώ Κέντρο Ένταξης Μεταναστών λειτουργεί μόνο στο Δήμο Ηρακλείου.

Από τα δεδομένα που παρουσιάστηκαν παραπάνω προκύπτει ότι στην Περιφέρεια Κρήτης εμφανίζεται μια υψηλής έντασης ανισοκατανομή στις κοινωνικές δομές, καθώς αυτές συγκεντρώνονται κυρίως στους μεγαλύτερους Δήμους, αφήνοντας τους μικρότερους, ιδιαίτερα τους απομακρυσμένους δήμους της ενδοχώρας, να υπολείπονται. Οι περισσότερες δομές δίνουν έμφαση στην παιδική μέριμνα, εξυπηρετώντας κυρίως παιδιά και οικογένειες μέσω παιδικών – βρεφικών σταθμών και Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ). Ωστόσο, παρατηρούνται σημαντικές ελλείψεις σε δομές για ευάλωτες ομάδες, όπως άστεγους, Ρομά, μετανάστες, ΑΜΕΑ και κακοποιημένες γυναίκες. Ειδικά για τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας η γεωγραφική κατανομή παρουσιάζει έντονες ανισότητες, καθώς από την Π.Ε.

Λασιθίου απουσιάζουν αυτές οι δομές. Ανισότητα παρατηρείται και σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων με την Π.Ε. Ηρακλείου να διαθέτει πυκνότερο δίκτυο σε σχέση με το Λασιθί και άλλες απομακρυσμένες περιοχές. Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, προτείνεται η ανάπτυξη νέων δομών σε υποεξυπηρετούμενες περιοχές, η επέκταση των υποστηρικτικών υπηρεσιών για γυναίκες και μετανάστες, καθώς και η ενίσχυση της κάλυψης στους μικρούς Δήμους με υψηλό ποσοστό γήρανσης.

ΔΗΜΟΣ	ΠΑΙΔΙ / ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ /ΑΜΕΑ	ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ	ΕΥΑΛΩΤΕΣ / ΕΥΠΑΘΕΙΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ / ΟΛΕΣ ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΟΛΕΣ ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ & ΑΝΗΛΙΚΑ ΠΑΙΔΙΑ	ΑΜΕΑ	ΑΣΤΕΓΟΙ & ΕΠΙΣΦΑΛΗΣ ΣΤΕΓΗ	ΡΟΜΑ	ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΚΙΣΣΑΜΟΥ	3	1	1	1		1		1				8
ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ	9	3	6	2			2	1				24
ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ	5	3	3	1								12
ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	6	3	1	2								12
ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	1	1										2
ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	5	2		2								9
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	12	6	6	3			1					28
ΣΗΤΕΙΑΣ	3	1	1	2		1		1				9
ΣΦΑΚΙΩΝ		1										
ΦΑΙΣΤΟΥ	4	3		1								8
ΧΑΝΙΩΝ	23	9	9	4		1	1		1	1		50
ΧΕΡΣΙΟΝΗΣΟΥ	6	1	4	1		1						13
ΣΥΝΟΛΟ	160	66	49	40	11	8	5	4	3	2	1	349

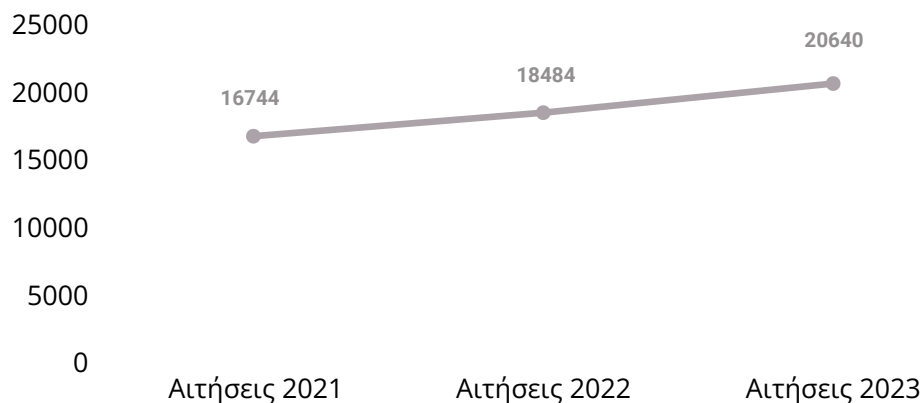
2. Ωφελούμενοι Δομών και Υπηρεσιών

2.1 Αιτήσεις για Ένταξη

Η παρακάτω σειρά από γραφήματα και πίνακες παρουσιάζει την εξέλιξη του αριθμού των ωφελούμενων των κοινωνικών δομών και προγραμμάτων των Δήμων της Περιφέρειας Κρήτης, καθώς και των αιτήσεων συμμετοχής σε αυτά. Πριν προχωρήσουμε στην ανάλυση των δεδομένων, αξίζει να επισημανθεί ότι, παρά τη συστηματική και επίμονη προσπάθεια συλλογής στοιχείων, οι αριθμοί που ακολουθούν ενδέχεται να παρουσιάζουν μικρές αποκλίσεις από την πραγματικότητα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ορισμένες δομές ή φορείς δεν κατάφεραν να αποστείλουν πλήρη ή επικαιροποιημένα δεδομένα, ενώ κάποιες άλλες βρίσκονται είτε σε προσωρινή παύση λειτουργίας είτε σε στάδιο αδειοδότησης. Αυτοί οι παράγοντες ενδέχεται να έχουν επηρεάσει τον αριθμό τόσο των ωφελούμενων όσο και των αιτήσεων συμμετοχής που καταγράφονται. Παρόλα αυτά, η παρούσα καταγραφή κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική, καθώς αποτυπώνει με μεγάλη προσέγγιση την πραγματική κατάσταση και, κυρίως, αναδεικνύει τη διαρκώς αυξανόμενη ανάγκη των πολιτών της Περιφέρειας Κρήτης για πρόσβαση σε κοινωνικές και υποστηρικτικές δομές. Μέσα από την επεξεργασία αυτών των δεδομένων μπορούν να εξαχθούν κρίσιμα συμπεράσματα για τον προγραμματισμό και την ενίσχυση της κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο.

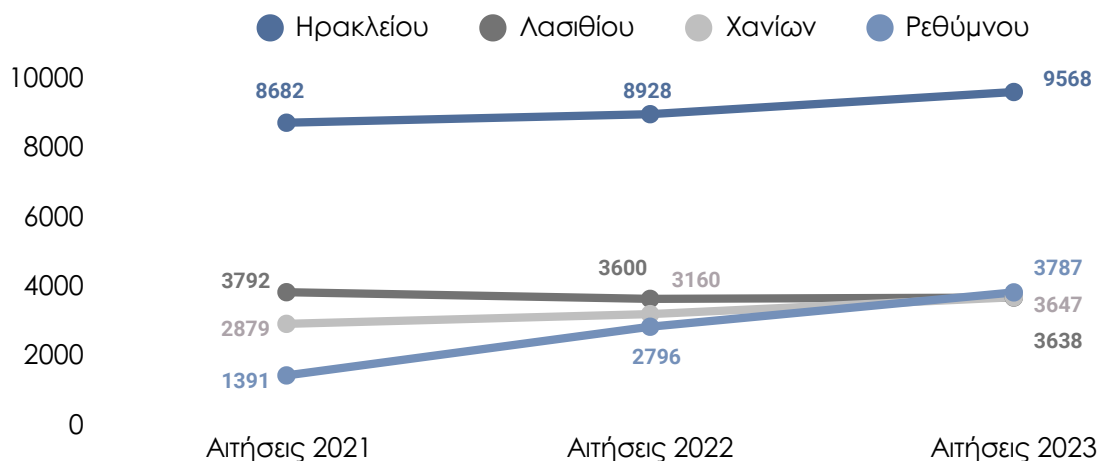
Ξεκινώντας με την μελέτη των αιτήσεων για συνδρομή από τις υπηρεσίες των Δήμων κατά το διάστημα 2021 – 2023 το αδιαμφισβήτητο συμπέρασμα που εξάγεται από το Διάγραμμα 7 είναι ότι όλο και περισσότεροι πολίτες της Περιφέρειας Κρήτης προστρέχουν στους Δήμους για την κάλυψη βασικών αναγκών τους. Η συνολική αύξηση των αιτήσεων, δηλαδή της ζήτησης για υποστηρικτικές υπηρεσίες των Δήμων, για την τριετία ανέρχεται σε 23%.

Διάγραμμα 7 Αριθμός Αιτήσεων για ένταξη στις Δομές και τα προγράμματα των Δήμων σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης

Εξετάζοντας τον αριθμό των αιτήσεων σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων παρατηρούμε ότι οι περισσότερες σε αριθμό αιτήσεις καταγράφονται στην ΠΕ Ηρακλείου. Το στοιχείο αυτό είναι αναμενόμενο καθώς πέρα από μεγαλύτερη πληθυσμιακά στην ΠΕ Ηρακλείου συγκεντρώνονται και οι περισσότερες δομές. Σε σχέση με τον αριθμό των αιτήσεων στις υπόλοιπες Περιφερειακές Ενότητες δεν σημειώνονται αξιοσημείωτες διαφορές μεταξύ τους. Διαφορές προκύπτουν σε σχέση με την μεταβολή κατά το διάστημα 2021-2023. Αναλυτικότερα, παρατηρούμε τον υπερδιπλασιασμό (+172%) του αριθμού των αιτήσεων στην ΠΕ Ρεθύμνου την αύξηση του αριθμού των αιτήσεων στις ΠΕ Χανίων και Ηρακλείου κατά 27% και 10% αντίστοιχα. Τέλος, παρατηρούμε μια οριακή μείωση (-4%) στις αιτήσεις που καταγράφηκαν στην ΠΕ Λασιθίου.

Διάγραμμα 8 Αριθμός Αιτήσεων για ένταξη στις Δομές και τα προγράμματα των Δήμων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Σε σχέση με την εξέλιξη των αιτήσεων ανά Δήμο, ότι η μεγαλύτερη αύξηση σημειώνεται στον Δήμο Ρεθύμνου με τις αιτήσεις να τριπλασιάζονται και να ακολουθούν οι Δήμοι Οροπεδίου, Πλατανία και Κισσάμου στους οποίους ο αριθμός των αιτήσεων σχεδόν διπλασιάστηκε. Στον αντίποδα σε επτά δήμους ο αριθμός των αιτήσεων μειώθηκε κατά το εξεταζόμενο διάστημα. Αναλυτικότερα η μεγαλύτερη μείωση παρουσιάζεται στον Δήμο Φαιστού με τους Δήμους Αγ. Νικολάου και Ιεράπετρας να ακολουθούν, ενώ στους Δήμους Μυλοποτάμου, Αγ. Βασιλείου, Ανωγείων και Αρχανών Αστερουσιων η μείωση ήταν οριακή. Κλείνοντας θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι σε καμία περίπτωση η μείωση του αριθμού των αιτήσεων δεν συνεπάγεται και μείωση της ανάγκης καθώς υπάρχουν πολλές πιθανές εξηγήσεις για αυτό το φαινόμενο, με τις περισσότερες να αφορούν το σύστημα καταγραφής των αιτήσεων από τις υπηρεσίες, για παράδειγμα σε αρκετές υπηρεσίες πρέπει οι ωφελούμενοι να κάνουν κάθε χρόνο αίτηση για ένταξη σε αυτές ενώ άλλες δέχονται αιτήσεις μόνο όταν υπάρχει κενή θέση κ.ο.κ.

Δήμος	Αιτήσεις 2021	Αιτήσεις 2022	Αιτήσεις 2023	Μεταβολή 21-23
ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	89	90	88	-1%
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	768	556	704	-8%
ΑΜΑΡΙΟΥ	70	71	71	1%
ΑΝΩΓΕΙΩΝ	150	136	148	-1%
ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	129	129	171	33%
ΑΡΧΑΝΩΝ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ	841	792	825	-2%
ΒΙΑΝΟΥ	245	247	272	11%
ΓΟΡΤΥΝΑΣ	805	941	916	14%
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	4170	4331	4844	16%
ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	2815	2816	2684	-5%
ΚΑΝΤΑΝΟΥ ΣΕΛΙΝΟΥ	70	62	93	33%
ΚΙΣΣΑΜΟΥ	183	245	353	93%
ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ	1284	1354	1433	12%
ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ	238	258	260	9%
ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	254	274	252	-1%
ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	21	34	43	105%

Δήμος	Αιτήσεις 2021	Αιτήσεις 2022	Αιτήσεις 2023	Μεταβολή 21-23
ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	166	365	326	96%
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	828	2225	3228	290%
ΣΗΤΕΙΑΣ	188	194	207	10%
ΦΑΙΣΤΟΥ	250	188	161	-36%
ΧΑΝΙΩΝ	2331	2359	2704	16%
ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	849	817	857	1%
Περιφέρεια Κρήτης	16.744	18.484	20.640	23%

Πίνακας 1 Αριθμός και Μεταβολή των Αιτήσεων για ένταξη στις Δομές και τα Προγράμματα των Δήμων ανά Δήμο

Εξετάζοντας τις αιτήσεις ανά κοινωνική ομάδα ωφελούμενων παρατηρούμε ότι η μεταβολή του αριθμού των αιτήσεων για δομές που αφορούν το παιδί και την οικογένεια όπως επίσης και τους Ηλικιωμένους ξεπέρασε κατά πολύ το 200% αποδεικνύοντας την έντονη ανάγκη για τέτοιου είδους υπηρεσίες. Γενικότερα, τα δεδομένα του παρακάτω πίνακα μας δείχνουν ότι ο αριθμός αιτήσεων αυξήθηκε για σχεδόν όλες τις κοινωνικές ομάδες επωφελούμενων με εξαίρεση τις δομές που προσφέρουν υπηρεσίες σε γυναίκες και σε άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα στέγασης. Πιθανότατα, η μείωση του αριθμού των αιτήσεων σε αυτές τις δύο κατηγορίες συνδέεται με την διαθεσιμότητα προγραμμάτων και θέσεων που απευθύνονται σε αυτές τις κατηγορίες.

	Αιτήσεις 2021	Αιτήσεις 2022	Αιτήσεις 2023	Μεταβολή 21-23
ΠΑΙΔΙ / ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	6194	5985	7390	19%
ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ/ΑΜΕΑ	2849	2593	2936	3%
ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ	599	1871	2346	292%
ΕΥΑΛΩΤΕΣ / ΕΥΠΑΘΕΙΣ ΟΜΑΔΕΣ	4921	5614	5392	10%
ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ/ ΟΛΕΣ ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	1062	1202	1331	25%
ΟΛΕΣ ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	704	788	816	16%
ΓΥΝΑΙΚΕΣ & ΑΝΗΛΙΚΑ ΠΑΙΔΙΑ	336	370	330	-2%
ΑΜΕΑ	23	22	72	213%
ΑΣΤΕΓΟΙ & ΕΠΙΣΦΑΛΗΣ ΣΤΕΓΗ	56	39	27	-52%
Περιφέρεια Κρήτης	16.744	18.484	20.640	23%

Πίνακας 2 Αριθμός και Μεταβολή των Αιτήσεων για ένταξη στις Δομές και τα Προγράμματα των Δήμων ανά Κοινωνική Ομάδα Ωφελούμενων

Παρόμοια είναι τα συμπεράσματα τα οποία εξάγονται όταν εστιάσουμε στο είδος δομής καθώς παρατηρούμε πολύ εντυπωσιακή αύξηση στις αιτήσεις για συμμετοχή στα προγράμματα των ΚΑΠΗ καθώς επίσης και στο Κοινωνικό φροντιστήριο. Η εντυπωσιακή αύξηση στις αιτήσεις των ΚΑΠΗ πιθανότατα οφείλεται στους περιορισμούς που ίσχυαν κατά την περίοδο της πανδημίας όπου πολλές δομές, και ιδιαίτερα αυτές που απευθύνονταν σε ηλικιωμένους, είτε ανέστειλαν την λειτουργία τους είτε λειτουργούσαν με σοβαρούς περιορισμούς, οπότε ουσιαστικά πρόκειται αι για διόρθωση του πραγματικού αριθμού των ωφελούμενων. Μείωση στις αιτήσεις παρατηρούμε σε δομές

όπως το Κοινωνικό Φαρμακείο, η Κοινωφελείς εργασία καθώς επίσης και για φιλοξενία σε κάποια δομή για κακοποιημένες γυναίκες ή για άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα στέγασης. Τα αίτια της μείωσης για κάθε δομή είναι ξεχωριστά και απαιτείται περαιτέρω έρευνα για να προσδιοριστεί με ακρίβεια αν πρόκειται για μείωση της ζήτησης δηλαδή μείωση της ανάγκης ή για άλλες αιτίες όπως πχ έλλειψη προγραμμάτων κλπ.

	Αιτήσεις 2021	Αιτήσεις 2022	Αιτήσεις 2023	Μεταβολή 21-23
ΒΡΕΦΙΚΟΣ - ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ	2620	2165	2880	10%
ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	2921	2621	2968	2%
ΚΑΠΗ	366	1681	2074	467%
ΚΔΑΠ	2852	3061	3492	22%
ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	3047	3424	3109	2%
ΚΗΦΗ	150	154	232	55%
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ	1327	1538	1525	15%
ΚΕ.ΚΟΙ.Φ - Α.Π.Η	1062	1202	1331	25%
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ	69	94	132	91%
ΔΟΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ - ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	755	826	818	8%
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	120	175	194	62%
ΔΟΜΕΣ ΑΣΤΕΓΩΝ	56	49	46	-18%
ΚΔΑΠ ΑΜΕΑ			15	

	Αιτήσεις 2021	Αιτήσεις 2022	Αιτήσεις 2023	Μεταβολή 21-23
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΜΑΓΕΙΡΕΙΟ - ΣΥΣΣΙΤΙΟ	473	566	533	13%
ΞΕΝΩΝΑΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	44	54	32	-27%
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	107	110	120	12%
ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ	376	367	603	60%
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΛΥΝΤΗΡΙΟ	296	350	493	67%
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ	69	34	21	-70%
ΚΟΙΝΩΦΕΛΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	34	23	22	-35%

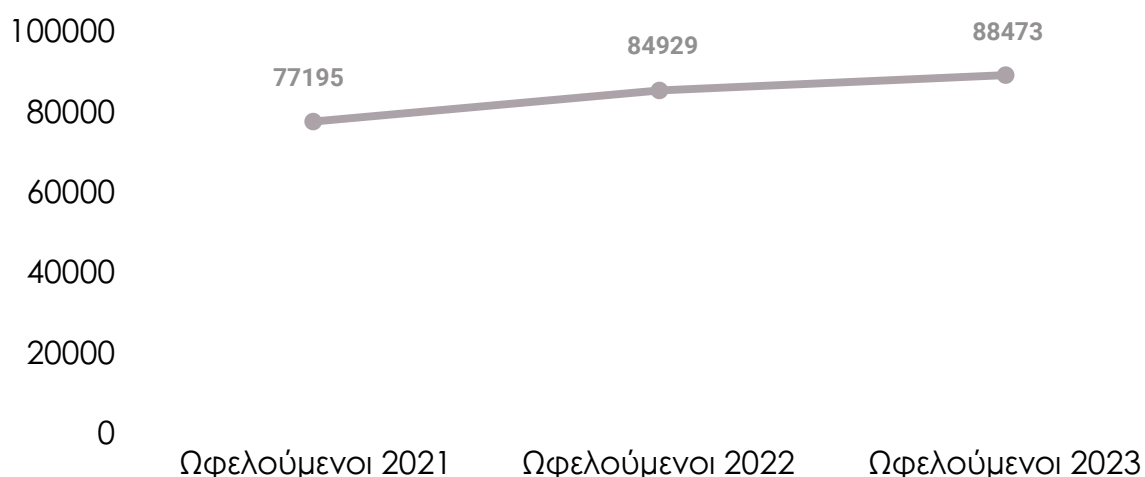
Πίνακας 3 Αριθμός και Μεταβολή των Αιτήσεων για ένταξη στις Δομές και τα Προγράμματα των Δήμων ανά Είδος Δομής

Το γενικό συμπέρασμα που προκύπτει από τα δεδομένα που παρουσιάστηκαν παραπάνω είναι ότι η αυξανόμενη ροή αιτήσεων για συμμετοχή στις κοινωνικές δομές των Δήμων υποδηλώνει ότι οι πολίτες της Κρήτης στηρίζονται όλο και περισσότερο στην τοπική αυτοδιοίκηση για την κάλυψη βασικών κοινωνικών αναγκών. Η σημαντική αύξηση στις αιτήσεις δομών για ηλικιωμένους και παιδιά αναδεικνύει προτεραιότητες, αλλά και πιθανές δομικές αδυναμίες στο πεδίο της στέγασης, της βίας κατά των γυναικών και της κοινωνικής φαρμακευτικής φροντίδας. Η διαφοροποίηση μεταξύ Δήμων και Π.Ε. καταδεικνύει την ανάγκη για ευέλικτο, προσαρμοσμένο σχεδιασμό κοινωνικής πολιτικής ανά γεωγραφική και πληθυσμιακή ενότητα.

2. Ωφελούμενοι Δομών και Υπηρεσιών

2.2 Ωφελούμενοι Δομών και Υπηρεσιών

Από την εξέταση του συνολικού αριθμού των ωφελούμενων από τις υπηρεσίες και τα προγράμματα που προσφέρουν οι Δήμοι της Περιφέρειας Κρήτης προκύπτει ότι και στην περίπτωση αυτή ο αριθμός των ωφελούμενων αυξάνεται γεγονός το οποίο υποδεικνύει ότι η ανάγκη για υποστηρικτικές υπηρεσίες συνεχώς αυξάνεται. Πιο συγκεκριμένα για το διάστημα 2021 - 2023 παρατηρούμε ότι ο συνολικός αριθμός των ωφελούμενων αυξήθηκε κατά 15% από 77.195 σε 88.473.

Διάγραμμα 9 Συνολικός αριθμός Ωφελούμενων των Δομών και των Προγραμμάτων των Δήμων σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης

Σύμφωνα με τα δεδομένα του Πίνακα 4, η κατανομή των ωφελούμενων ανά Περιφερειακή Ενότητα ακολουθεί την πληθυσμιακή κατανομή. Δηλαδή όσο μεγαλύτερος ο πληθυσμός της Περιφερειακής Ενότητας τόσο μεγαλύτερος και ο αριθμός των ωφελούμενων. Σχετικά με την μεταβολή του αριθμού των ωφελούμενων στο πέρας του χρόνου παρατηρούμε ότι σε όλες τις ΠΕ ο αριθμός των ωφελούμενων αυξάνεται αλλά μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στις ΠΕ Ρεθύμνου και Λασιθίου (45% και 35% αντίστοιχα).

Περιφερειακή Ενότητα	Ωφελούμενοι 2021	Ωφελούμενοι 2022	Ωφελούμενοι 2023	Μεταβολή 21-23
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	52.523	55.507	58.927	12%
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	5.521	6.342	7.473	35%
ΡΕΘΥΜΝΟΥ	4.636	6.232	6.722	45%
ΧΑΝΙΩΝ	14.515	16.848	15.351	6%
Περιφέρεια Κρήτης	77.195	84.929	88.473	15%

Πίνακας 4 Συνολικός αριθμός Ωφελούμενων των Δομών και των Προγραμμάτων των Δήμων σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων

Αναφορικά με την μεταβολή του αριθμού των ωφελούμενων σε επίπεδο Δήμων, μεγαλύτερη αύξηση παρουσιάζεται στους Δήμους Αγίου Νικολάου, Ρεθύμνου και Καντάνου – Σελίνου. Αντίθετα σε 8 από τους 24 Δήμους παρατηρούμε ότι ο συνολικός αριθμός των ωφελούμενων μειώθηκε με την μεγαλύτερη μείωση να σημειώνεται στους Δήμους Ανωγείων, Φαιστού και Μίνωα Πεδιάδας.

Δομή-Πρόγραμμα	Ωφελούμενοι 2021	Ωφελούμενοι 2022	Ωφελούμενοι 2023	Μεταβολή 21-23
ΑΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	248	240	240	-3%
ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ	2418	3432	4404	82%
ΑΜΑΡΙΟΥ	262	251	250	-5%
ΑΝΩΓΕΙΩΝ	420	372	365	-13%
ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	948	890	1010	7%
ΑΡΧΑΝΩΝ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ	3364	4052	4325	29%
ΒΙΑΝΝΟΥ	224	245	244	9%
ΓΟΡΤΥΝΑΣ	2256	2206	2579	14%
Δ. ΓΑΥΔΟΥ	-	-	-	-
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	41194	42886	45807	11%
ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	1878	1801	1814	-3%
ΚΑΝΤΑΝΟΥ ΣΕΛΙΝΟΥ	194	174	284	46%
ΚΙΣΣΑΜΟΥ	1184	1128	1202	2%
ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ	2721	2839	2697	-1%
ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ	603	558	536	-11%
ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	739	734	770	4%

Δομή-Πρόγραμμα	Ωφελούμενοι 2021	Ωφελούμενοι 2022	Ωφελούμενοι 2023	Μεταβολή 21-23
ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	136	127	148	9%
ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	648	662	617	-5%
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	2967	4635	5097	72%
ΣΗΤΕΙΑΣ	1089	982	1107	2%
ΣΦΑΚΙΩΝ	-	-	-	-
ΦΑΙΣΤΟΥ	611	531	533	-13%
ΧΑΝΙΩΝ	11541	13994	12238	6%
ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	1550	2190	2206	42%
Περιφέρεια Κρήτης	77195	84929	88473	15%

Πίνακας 5 Συνολικός αριθμός Ωφελούμενων των Δομών και των Προγραμμάτων των Δήμων σε επίπεδο Δήμων

Εξετάζοντας την μεταβολή στον αριθμό των ωφελούμενων ανά είδος δομής – υπηρεσίας παρατηρούμε ότι στην πλειοψηφία των δομών και των προγραμμάτων ο αριθμός των ωφελούμενων αυξήθηκε. Αν και συνήθως η αύξηση είναι κοντά στον Μέσο Όρο της Περιφέρειας αρκετές δομές τον ξεπερνούν. Η μεγαλύτερη αύξηση σημειώνεται σε δομές που έχουν σχέση με την δια βίου μάθηση, τα κοινωνικά φροντιστήρια καθώς και δομές που απευθύνονται σε ηλικιωμένους όπως τα ΚΑΠΗ. Μια πιθανή εξήγηση σε σχέση με την αλματώδη αύξηση των ωφελούμενων σε αυτές τις δομές είναι ότι το 2021 που εξετάζεται σαν έτος βάσης πολλές από αυτές τις δομές λειτουργούσαν με περιορισμούς λόγω της πανδημίας του Κορονοϊού, οπότε

σταδιακά το 2022 και τελικά το 2023 επανήλθαν σε ρυθμούς κανονικότητας. Στην ουσία πρόκειται για διόρθωση στον αριθμό των ωφελούμενων, η οποία ενδεχομένως να εμπεριέχει και μια πιο ορθολογική αύξηση αλλά όχι σε τόσο μεγάλο βαθμό. Αντίθετα μείωση παρατηρείται σε τέσσερις δομές, τους Ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών, στα ΚΔΑΠ το Κοινωνικό Ενδυματοπωλείο και τα προγράμματα Κοινωφελούς Εργασίας (-35%).

Δομή-Πρόγραμμα	Ωφελούμενοι 2021	Ωφελούμενοι 2022	Ωφελούμενοι 2023	Μεταβολή 21-23
ΒΡΕΦΙΚΟ-ΠΑΙΔΙΚΟΣ	3673	3681	4160	13%
ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	8901	8271	9465	6%
ΚΑΠΗ	3589	5268	6043	68%
ΚΔΑΠ	1074	1033	926	-14%
ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	15488	19308	17405	12%
ΚΗΦΗ	330	336	350	6%
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ	5665	5332	6173	9%
ΚΕ.ΚΟΙ.Φ - Α.Π.Η	5774	6201	6579	14%
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ	61	82	126	107%
ΔΟΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ - ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	27970	30469	31290	12%
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	78	153	273	250%
ΔΟΜΕΣ ΑΣΤΕΓΩΝ	62	55	79	27%
ΚΔΑΠ ΑΜΕΑ	15	15	15	0%

Δομή-Πρόγραμμα	Ωφελούμενοι 2021	Ωφελούμενοι 2022	Ωφελούμενοι 2023	Μεταβολή 21-23
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΜΑΓΕΙΡΕΙΟ - ΣΥΣΣΙΤΙΟ	1050	1123	1200	14%
ΞΕΝΩΝΑΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	34	33	30	-12%
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	785	908	1058	35%
ΕΝΔΥΜΑΤΟΠΩΛΕΙΟ	320	270	251	-22%
ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ	376	367	603	60%
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΟΜΩΤΗΡΙΟ	0	120	180	50%
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΛΥΝΤΗΡΙΟ	296	350	493	67%
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ	1635	1536	1752	7%
ΚΟΙΝΩΦΕΛΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	34	23	22	-35%
Περιφέρεια Κρήτης	77195	84929	88473	15%

Πίνακας 6 Συνολικός αριθμός Ωφελούμενων των Δομών και των Προγραμμάτων των Δήμων ανά Δομή

Αναφορικά με την εξέλιξη του αριθμού των ωφελούμενων ανά κοινωνική ομάδα επωφελούμενων παρατηρούμε ότι σημειώνεται αύξηση σε όλες τις επί μέρους κατηγορίες. Η πιο εντυπωσιακή αύξηση αφορά τα Άτομα με Αναπηρία και τους πρόσφυγες και μετανάστες, όπου αντίστοιχα παρατηρούμε τριπλασιασμό και διπλασιασμό των ωφελούμενων. Σημαντική είναι επίσης η αύξηση του αριθμού των ηλικιωμένων ως ωφελούμενοι των δομών (64%) όπως επίσης και του αριθμού των ωφελούμενων των δομών που απευθύνονται σε όλες τις κοινωνικές ομάδες (47%).

	Ωφελούμενοι 2021	Ωφελούμενοι 2022	Ωφελούμενοι 2023	Μεταβολή 21-23
ΠΑΙΔΙ / ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	5806	5819	6486	12%
ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ/ΑΜΕΑ	8948	8318	9512	6%
ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ	3882	5563	6354	64%
ΕΥΑΛΩΤΕΣ / ΕΥΠΑΘΕΙΣ ΟΜΑΔΕΣ	49080	54741	54175	10%
ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ/ ΟΛΕΣ ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	5774	6201	6579	14%
ΟΛΕΣ ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	1130	1465	1662	47%
ΓΥΝΑΙΚΕΣ & ΑΝΗΛΙΚΑ ΠΑΙΔΙΑ	827	1011	979	18%
ΑΜΕΑ	23	22	72	213%
ΑΣΤΕΓΟΙ & ΕΠΙΣΦΑΛΗΣ ΣΤΕΓΗ	62	65	63	2%
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ	556	524	1280	130%
ΡΟΜΑ	1107	1198	1311	18%
Περιφέρεια Κρήτης	77195	84929	88473	15%

Πίνακας 7 Συνολικός αριθμός Ωφελούμενων των Δομών και των Προγραμμάτων των Δήμων ανά Κοινωνική Ομάδα ωφελούμενων

Συνολικά, η αποτύπωση του αριθμού των ωφελούμενων της περιόδου 2021–2023 δείχνει μια δυναμική εξέλιξη του κοινωνικού ρόλου των Δήμων, με αυξημένη ανταπόκριση των πολιτών αλλά και ενδείξεις άνισης επιπέδων πρόσβασης και κάλυψης. Οι αυξήσεις σε πολλές δομές είναι ενθαρρυντικές,

ωστόσο οι μειώσεις που παρατηρούνται σε ευαίσθητους τομείς, όπως η προστασία γυναικών και η εργασιακή επανένταξη, τονίζουν την ανάγκη για επανεξέταση και ενίσχυση ορισμένων κρίσιμων υπηρεσιών. Παράλληλα, η διαφοροποίηση ανά περιοχή και κοινωνική ομάδα αναδεικνύει την ανάγκη για ευέλικτο και στοχευμένο σχεδιασμό κοινωνικής πολιτικής, προσαρμοσμένο στις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε τοπικής κοινότητας.

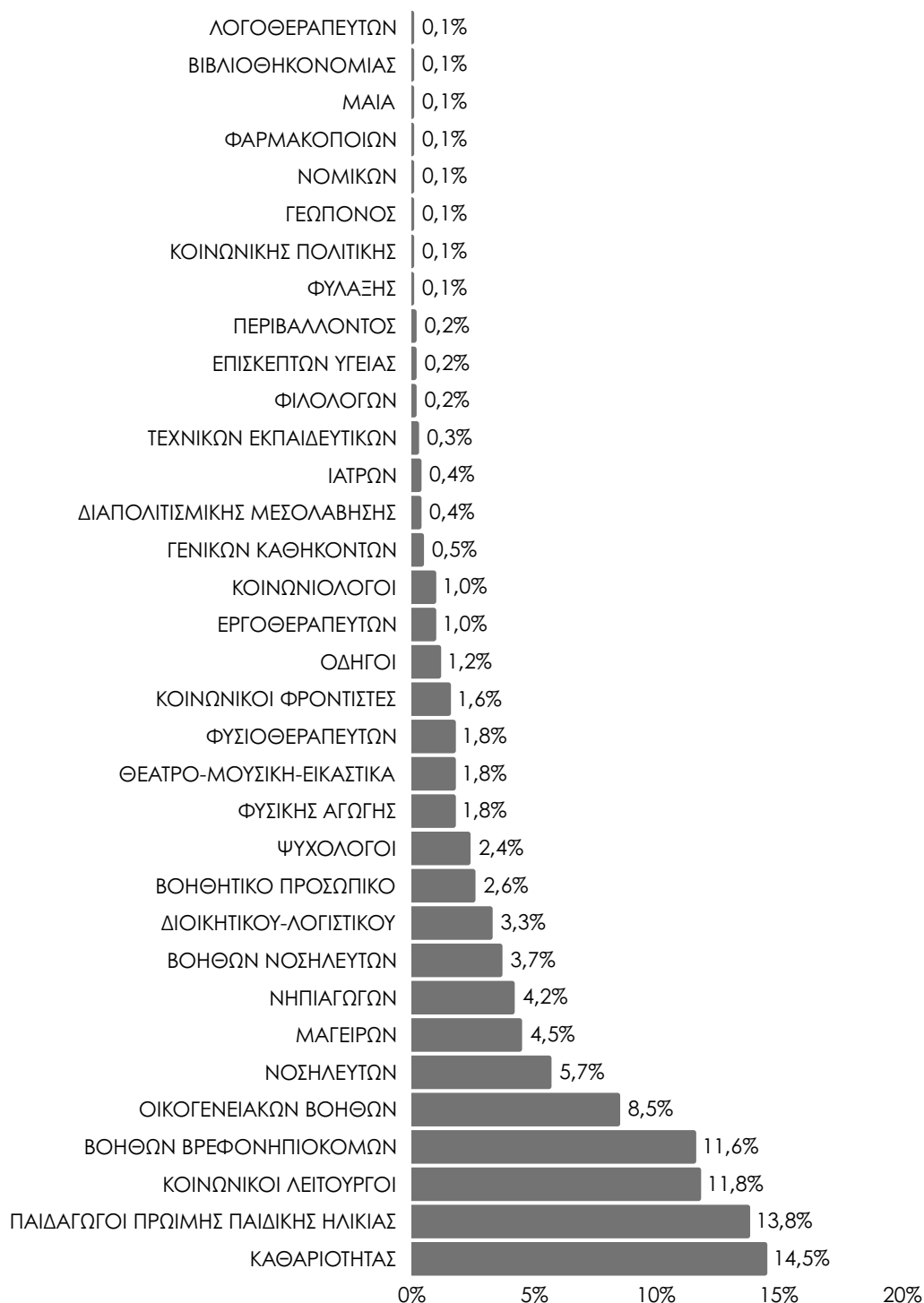

3. Ανθρώπινο Δυναμικό

3.1 Υφιστάμενο Προσωπικό

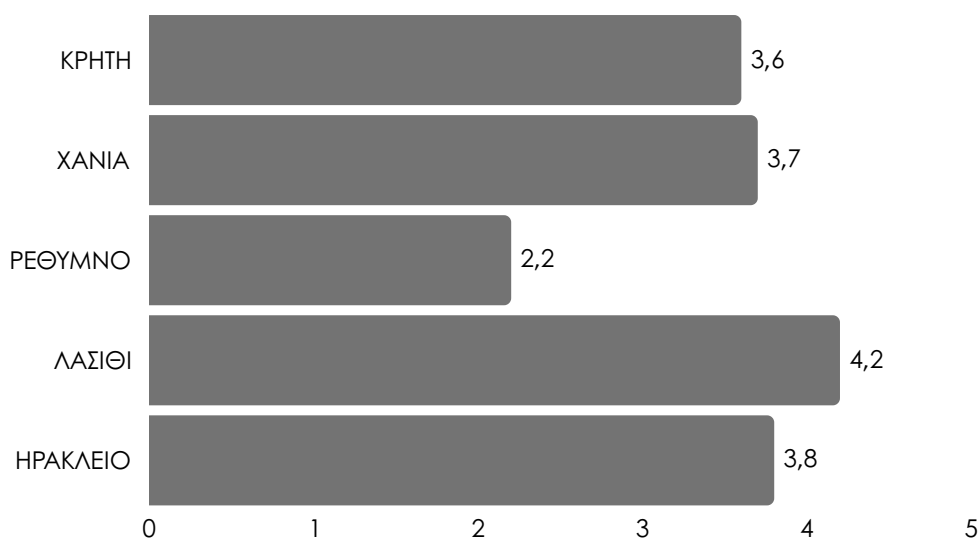
Στην επόμενη ενότητα διερευνούμε την στελέχωση των κοινωνικών υπηρεσιών και των προγραμμάτων των Δήμων με στόχο να αποκαλύψουμε τις ανάγκες σε έμψυχο δυναμικό τόσο σε επίπεδο αριθμών, δηλαδή να αποκαλύψουμε πόσα άτομα χρειάζεται για να στελεχωθούν οι υπηρεσίες, αλλά και σε επίπεδο ειδικοτήτων, δηλαδή ποιοι επαγγελματίες θα πρέπει να προσληφθούν ώστε να γίνει αποδοτικότερο το έργο των Δήμων.

Ξεκινώντας με το υφιστάμενο προσωπικό θα πρέπει να αναφέρουμε ότι συνολικά σε όλες τις δομές και τα προγράμματα των δήμων εργάζονται συνολικά 1.254 άτομα. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Γραφήματος 10 το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών εργάζεται στην καθαριότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών ενώ ακολουθούν οι παιδαγωγοί πρώιμης παιδικής ηλικίας – βρεφονηπιοκόμοι. Κοινωνικοί λειτουργοί και Βοηθοί βρεφονηπιοκόμοι ακολουθούν ως 3^η και 4^η πολυπληθέστερη κατηγορία προσωπικού. Από τα δεδομένα του διαγράμματος εντύπωση προκαλεί ο εξαιρετικά μικρός αριθμός Κοινωνικών Επιστημόνων και ιδιαίτερα Κοινωνικής Πολιτικής (1), Κοινωνιολόγων (12) και Ψυχολόγων (30), όπως επίσης και Ιατρών – Ψυχιάτρων οι οποίοι θα μπορούσαν να προσφέρουν χρήσιμες υπηρεσίες στον πληθυσμό της Περιφέρειας Κρήτης σε μια περίοδο που μαστίζεται από έντονες κοινωνικές προκλήσεις και έντονα προβλήματα στο πεδίο της Ψυχικής Υγείας.

Διάγραμμα 10 Ειδικότητες Εργαζομένων στις Δομές και τα Προγράμματα των Δήμων σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης

Εξετάζοντας την κατανομή των εργαζομένων ανάμεσα στις Περιφερειακές Ενότητες παρατηρούμε ότι υπάρχει μια σοβαρή υστέρηση στον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούνται στους Δήμους τις ΠΕ Ρεθύμνου. Αναλυτικότερα, το διάγραμμα 11 παρουσιάζει την αναλογία εργαζομένων ανα δομή – πρόγραμμα σε επίπεδο περιφέρειας Κρήτης και ανά περιφερειακή ενότητα. Παρατηρούμε ότι σε επίπεδο περιφέρειας εργάζονται 3,6 υπάλληλοι ανά δομή – πρόγραμμα. Συγκρίνοντας τις ΠΕ μεταξύ τους παρατηρούμε ότι μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου η αναλογία εργαζομένων ανά δομή υπολείπεται κατά πολύ του Μέσου Όρου της Περιφέρειας υποδηλώνοντας ένα σοβαρό έλλειμμα το οποίο έχει επιπτώσεις στις παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους πολίτες της ΠΕ Ρεθύμνου. Στον αντίποδα υψηλότερη αναλογία εργαζομένων αν δομή εμφανίζεται στην ΠΕ Λασιθίου με την ΠΕ Ηρακλείου να ακολουθεί (4,2 και 3,8 αντίστοιχα).

Διάγραμμα 11 Αναλογία Εργαζομένων ανα Δομή σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης και ανα Περιφερειακή Ενότητα

Παρατηρώντας τις διαφορές στις ειδικότητες των εργαζομένων ανα Περιφερειακή Ενότητα παρατηρούμε ότι η υστέρηση σε ανθρώπινο δυναμική της ΠΕ Ρεθύμνου αφορά κρίσιμες ειδικότητες αναφορικά με την άσκηση κοινωνικής πολιτικής στους Δήμους. Αναλυτικότερα, παρατηρούμε ότι στην ΠΕ Ρεθύμνου εργάζονται σημαντικά λιγότεροι Κοινωνικοί Λειτουργοί, Παιδαγωγοί Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας (Βρεφονηπιοκόμοι), Νοσηλεύτες, Ψυχολόγοι και Κοινωνικοί Φροντιστές συγκριτικά με τις άλλες Περιφερειακές Ενότητες και ιδιαίτερα συγκρινόμενη με την ΠΕ Λασιθίου η οποία είναι ελαφρώς μικρότερη τόσο πληθυσμιακά αλλά και σε αριθμό δομών και προγραμμάτων που φιλοξενεί.

Ειδικότητες	Ηρακλείου	Λασιθίου	Ρεθύμνου	Χανίων
ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	108	18	17	39
ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΙ ΠΡΩΙΜΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	64	39	9	61
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ	89	25	6	28
ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ	47	28	23	48
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ	66	12	15	14
ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ	37	13	3	19
ΜΑΓΕΙΡΩΝ	17	10	4	26
ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ	9	3	14	27
ΒΟΗΘΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ	29	6	11	1
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	24	3	4	11

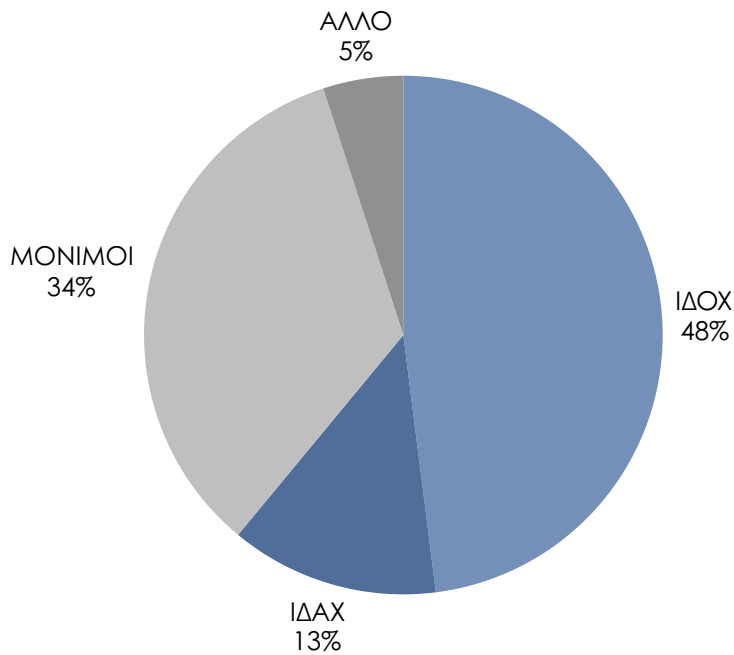
Ειδικότητες	Ηρακλείου	Λασιθίου	Ρεθύμνου	Χανίων
ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	18	14	1	0
ΨΥΧΟΛΟΓΟΙ	13	3	3	11
ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	22	1	0	0
ΘΕΑΤΡΟ - ΜΟΥΣΙΚΗ - ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ	21	1	1	0
ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ	12	1	2	8
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΦΡΟΝΤΙΣΤΕΣ	14	0	2	4
ΟΔΗΓΟΙ	10	0	1	4
ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ	12	0	0	0
ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΟΙ	7	1	4	0
ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	5	0	0	1
ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΜΕΣΟΛΑΒΙΣΗΣ	4	0	0	1
ΙΑΤΡΩΝ	3	0	2	0
ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	4	0	0	0
ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ	3	0	0	0
ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	1	1	0	1
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	2	0	0	0
ΦΥΛΑΞΗΣ	0	0	0	1

Ειδικότητες	Ηρακλείου	Λασιθίου	Ρεθύμνου	Χανίων
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	0	0	0	1
ΓΕΩΠΟΝΟΣ	0	0	1	0
ΝΟΜΙΚΩΝ	1	0	0	0
ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΩΝ	1	0	0	0
ΜΑΙΑ	1	0	0	0
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ	1	0	0	0
ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ	0	1	0	0
Περιφέρεια Κρήτης	645	180	123	306

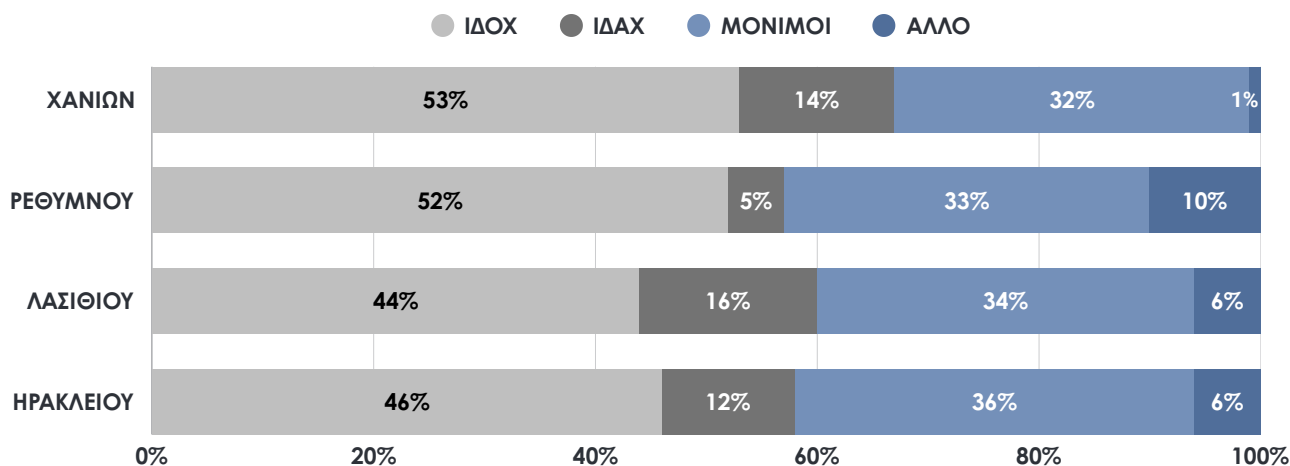
Πίνακας 8 Ειδικότητες Εργαζομένων στις Δομές και τα Προγράμματα των Δήμων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Αναφορικά με το καθεστώς απασχόλησης των εργαζομένων σχεδόν οι μισοί από αυτούς εργάζονται με καθεστώς συμβάσεων ορισμένου χρόνου. Περίπου το ένα τρίτο αφορά μόνιμους υπάλληλους και μόλις 15% εργάζεται με συμβάσεις αορίστου χρόνου. Τέλος, ένα πολύ μικρό ποσοστό εργάζεται με άλλες μορφές απασχόλησης όπως μπλοκάκι παροχής υπηρεσιών, καθεστώς κοινωφελούς εργασίας κλπ.

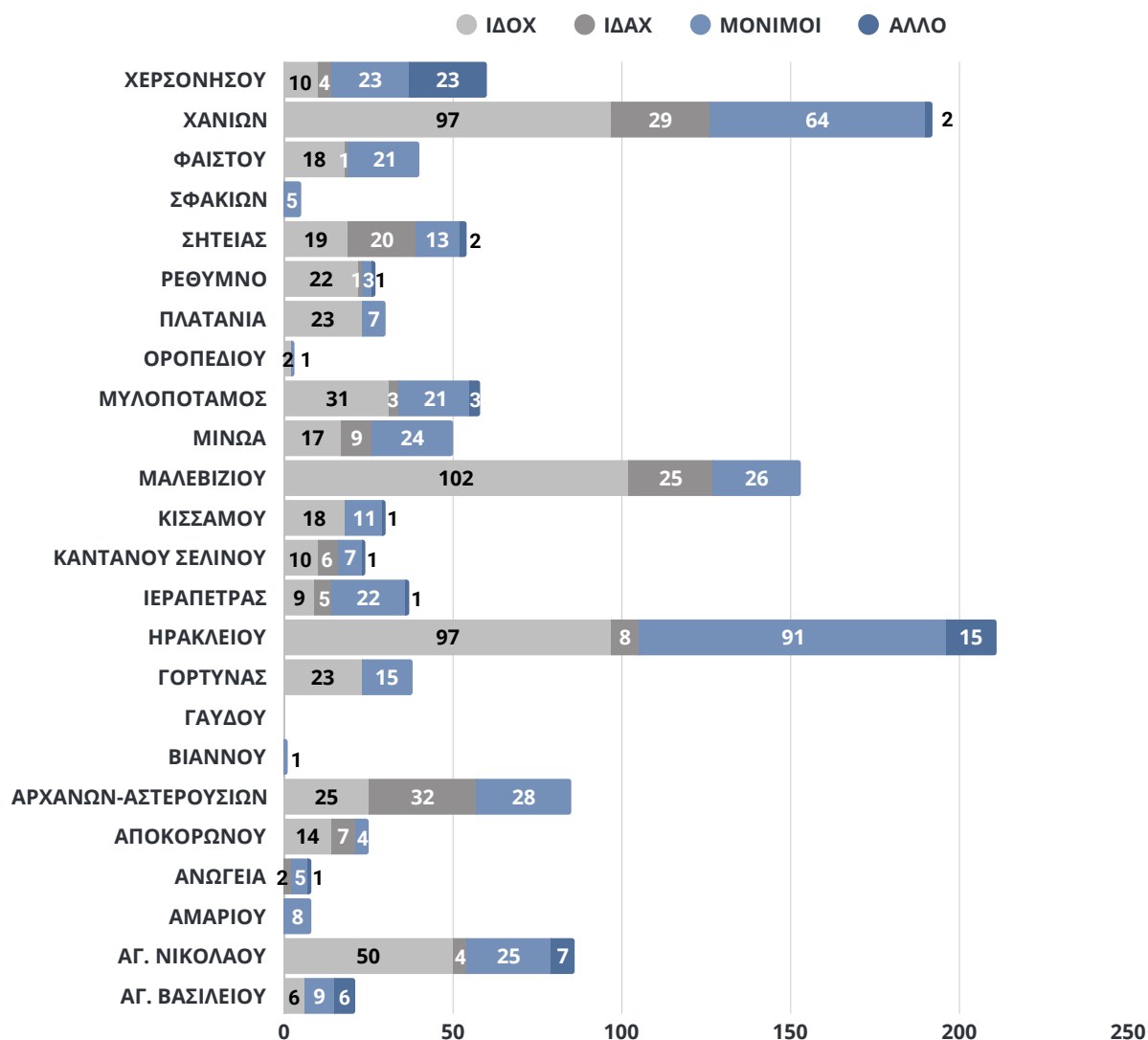
Διάγραμμα 12 Καθεστώς απασχόλησης εργαζομένων στις δομές και τα προγράμματα των Δήμων σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης

Εξετάζοντας το καθεστώς απασχόλησης ανάμεσα στις Περιφερειακές Ενότητες παρατηρούμε ότι δεν σημειώνονται μεγάλες διαφοροποιήσεις. Το γενικό μοτίβο δείνει ότι στις ΠΕ Χανίων και Ρεθύμνου τα ποσοστά απασχόλησης με συμβάσεις Ορισμένου Χρόνου είναι ελαφρώς υψηλότερα σε σχέση με τις ΠΕ Ηρακλείου και Λασιθίου όπου τα ποσοστά απασχόλησης μόνιμων υπαλλήλων αλλά και υπαλλήλων με συμβάσεις αορίστου χρόνου είναι ελαφρώς αυξημένα. Τέλος, παρατηρούμε ότι περίπου ένας στους δέκα υπαλλήλους των υπηρεσιών στους Δήμους της ΠΕ ρεθύμνου απασχολείται με άλλο καθεστώς εργασίας (μπλοκάκι παροχής υπηρεσιών, κοινωφελής εργασία κλπ).

Διάγραμμα 13 Καθεστώς απασχόλησης εργαζομένων στις δομές και τα προγράμματα των Δήμων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Παρατηρώντας τα δεδομένα του διαγράμματος 14 προκαλεί εντύπωση το γεγονός ότι σε δέκα από τους 23 δήμους που απασχολούν προσωπικό σε υπηρεσίες που σχετίζονται με την κοινωνική πολιτική και την κοινωνική προστασία από τους Δήμους, πάνω από τους μισούς υπαλλήλους εργάζονται με συμβάσεις ορισμένου Χρόνου. Το πρόβλημα αυτό είναι εντονότερο στους Δήμους Ρεθύμνου, Πλατανιά, Οροπεδίου και Μαλεβιζίου όπου πάνω από το 70% των υπαλλήλων εργάζεται με αυτό το καθεστώς απασχόλησης. Θεωρούμε ότι η εξάρτηση της λειτουργίας των κοινωνικών υπηρεσιών των δήμων από εργαζομένους με αυτό το καθεστώς απασχόλησης είναι προβληματική τόσο για την υπηρεσία όσο και για τους εργαζόμενους. Από την σκοπιά των εργαζομένων, η εργασιακή επισφάλεια και αβεβαιότητα του προσωπικού λειτουργεί ως τροχοπέδη σε σχέση με την απρόσκοπτη τέλεση των καθηκόντων τους. Από υπηρεσιακής άποψης, οι συμβάσεις ΙΔΟΧ δεν επιτρέπουν στο προσωπικό να εντρυφήσει πάνω στην φύση του επαγγέλματος, να μάθει τις ιδιαιτερότητες των τοπικών κοινωνιών και εν τέλει να παράσχει ποιοτικές υπηρεσίες καθώς το συγκεκριμένο καθεστώς απασχόλησης ευνοεί την εναλλαγή προσώπων ανά διαστήματα στις θέσεις εργασίας θέτοντας σε κίνδυνο την «υπηρεσιακή συνέχεια» της κάθε δομής – προγράμματος.

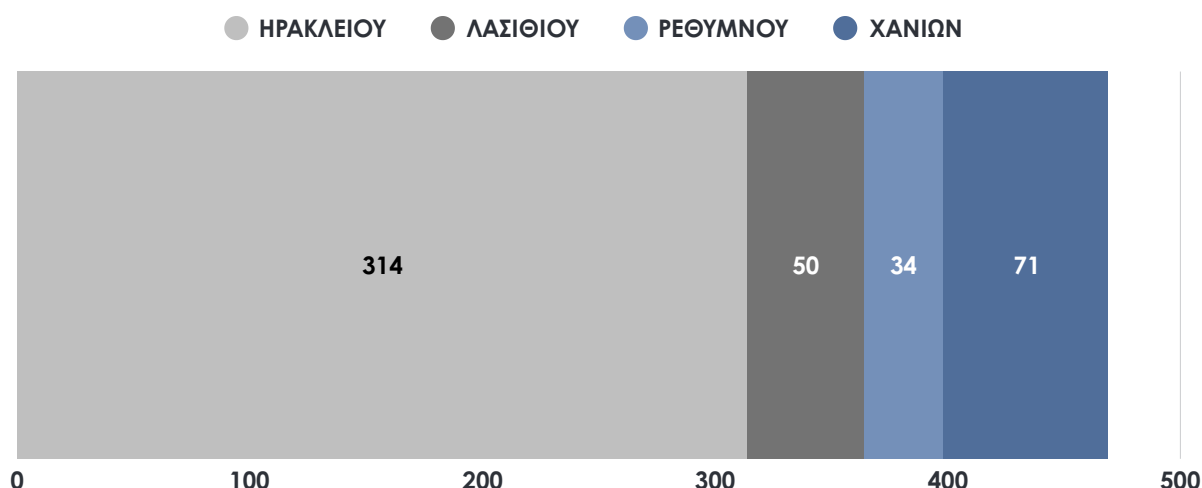

Διάγραμμα 14 Καθεστώς απασχόλησης εργαζομένων στις δομές και τα προγράμματα των Δήμων ανά Δήμο

3. Ανθρώπινο Δυναμικό

3.2 Ανάγκες σε ανθρώπινο Δυναμικό

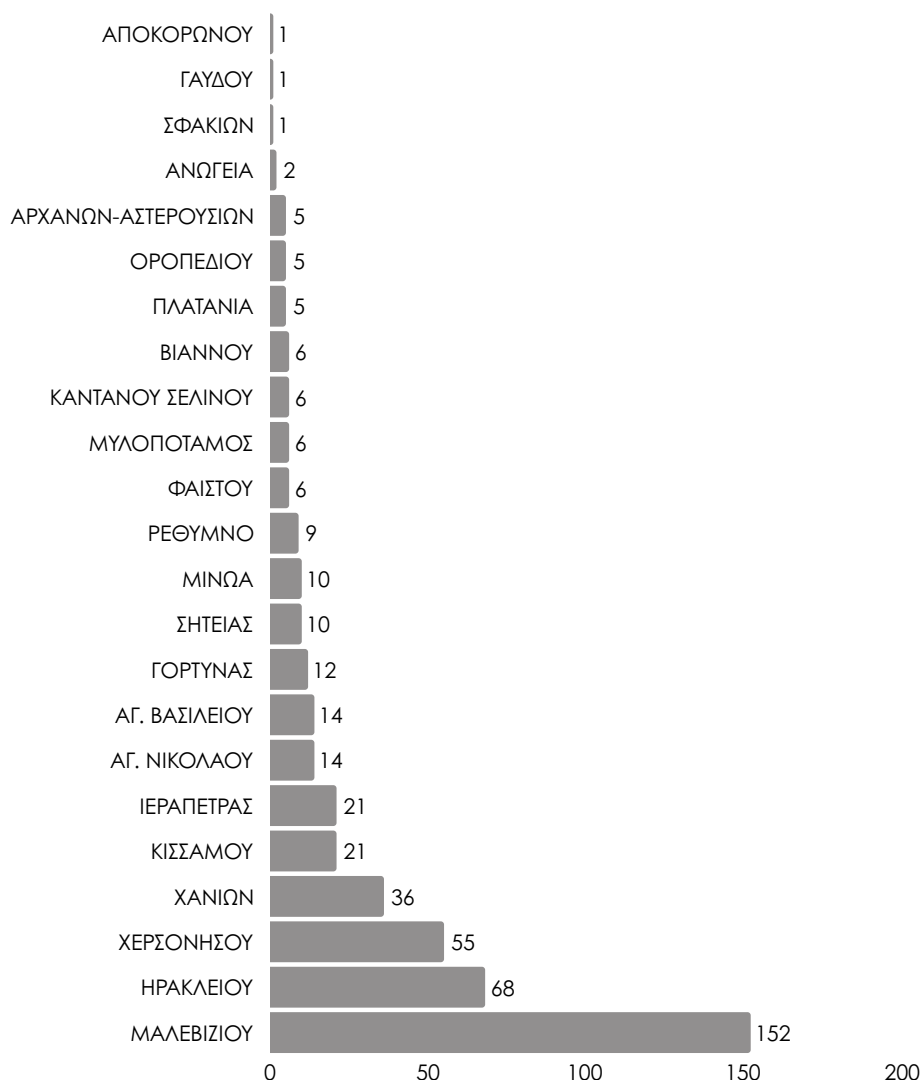
Αναφορικά με τις ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι όλοι οι δήμοι της Περιφέρειας Κρήτης αναφέρουν ότι χρειάζονται επιπλέον προσωπικό για να ανταποκριθούν στις όλο και αυξανόμενες ανάγκες. Αναλυτικότερα, αναφέρεται ότι οι περισσότερες υπηρεσίες και δομές που λειτουργούν υπό την εποπτεία των δήμων είναι υποστελεχωμένες, γεγονός το οποίο επηρεάζει την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες της Περιφέρειας Κρήτης. Σε επίπεδο Περιφέρειας οι Δήμοι αναφέρουν ότι απαιτούνται άλλα 469 άτομα ώστε να στελεχωθούν καλύτερα οι υπηρεσίες και οι δομές. Το 60% του αιτούμενου προσωπικού αφορά τους Δήμους της ΠΕ Ηρακλείου ενώ 71 άτομα αναφέρουν οι Δήμοι της ΠΕ Χανίων. Εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι ενώ οι δήμοι της ΠΕ Ρεθύμνου φαίνεται να έχουν την μικρότερη αναλογία εργαζομένων ανά δομή ταυτόχρονα ζητάνε τους λιγότερους υπαλλήλους ενώ θα περίμενε κανείς να συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο, σαν πιο υποστελεχωμένες δομές το αναμενόμενο θα ήταν να αναφέρουν ότι χρειάζονται περισσότερους υπαλλήλους.

Διάγραμμα 15 Αριθμός θέσεων πρόσθετου προσωπικού ανά Περιφερειακή Ενότητα

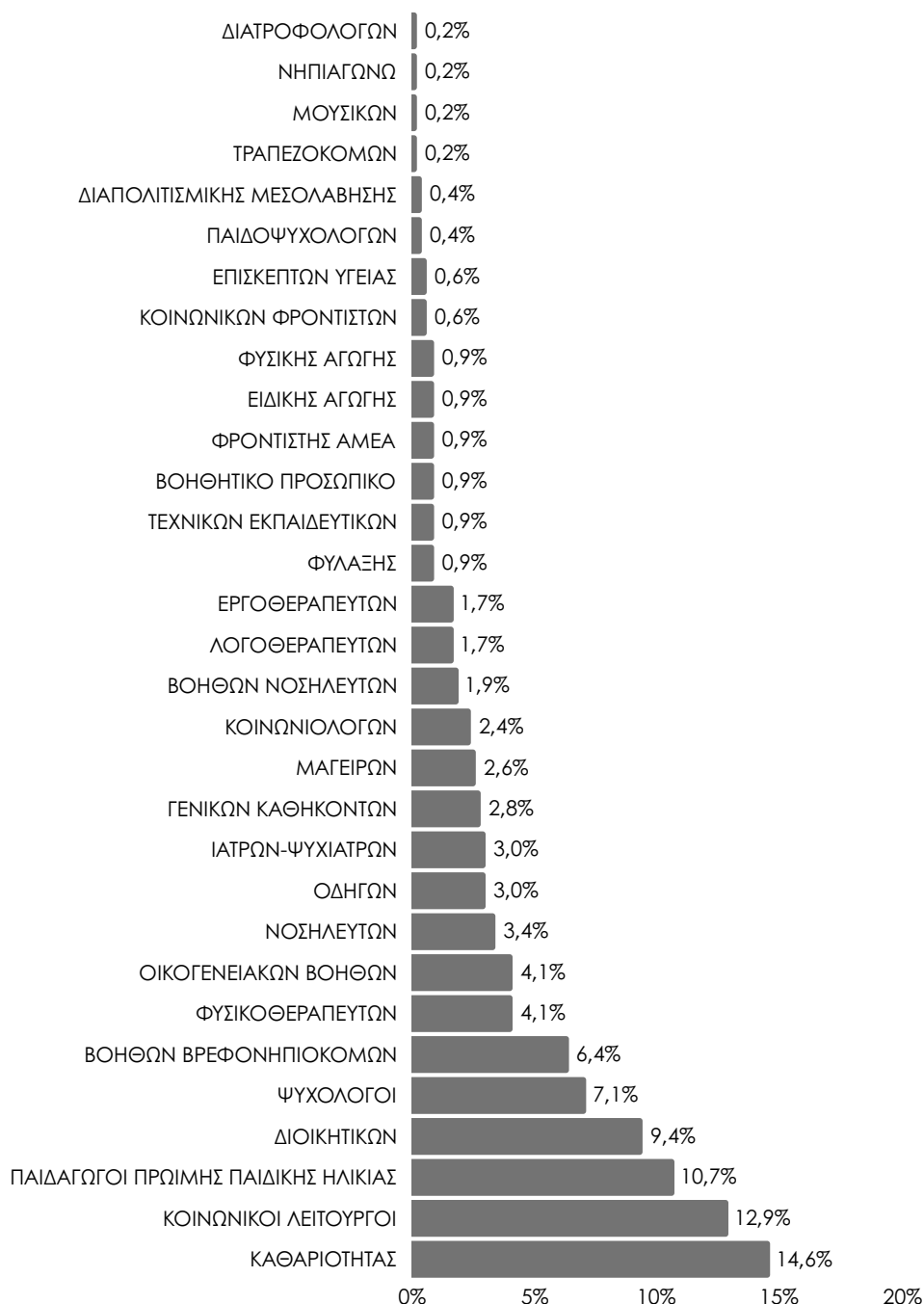

Εξετάζοντας την κατανομή των επιπρόσθετου προσωπικού ανά Δήμο έκπληξη προκαλεί το γεγονός ότι περίπου το ένα τρίτο της ζήτησης για επιπλέον προσωπικό αναφέρεται από τις δομές και τις υπηρεσίες του Δήμου Μαλεβιζίου (152) με τους Δήμους Ηρακλείου και Χερσονήσου να ακολουθούν. Ο Δήμος Χανίων φαίνεται να έχει ανάγκη περισσότερα από 30 άτομα ενώ επτά άλλοι δήμοι θα λειτουργούσαν καλύτερα αν προσλάμβαναν περίπου 10-20 επιπλέον άτομα. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι ο Δήμος Ρεθύμνου παρά το γεγονός ότι είναι ο τρίτος πληθυσμιακά αλλά και σε αριθμό δομών δήμος της Κρήτης υπολείπεται μόλις εννέα ατόμων.

Διάγραμμα 16 Αριθμός θέσεων πρόσθετου προσωπικού ανά Δήμο

Αναφορικά με τις ειδικότητες του προσωπικού που θα έπρεπε να προσληφθεί σύμφωνα με τα όσα αναφέρουν οι υπηρεσίες των δήμων, πιο επιτακτική είναι η ανάγκη για προσωπικό Καθαριότητας, Κοινωνικούς Λειτουργούς, Παιδαγωγούς Πρώιμης παιδικής Ηλικίας (Βρεφονηπιοκόμοι) και Διοικητικούς υπαλλήλους.

Διάγραμμα 17 Ειδικότητες πρόσθετου προσωπικού των Δήμων

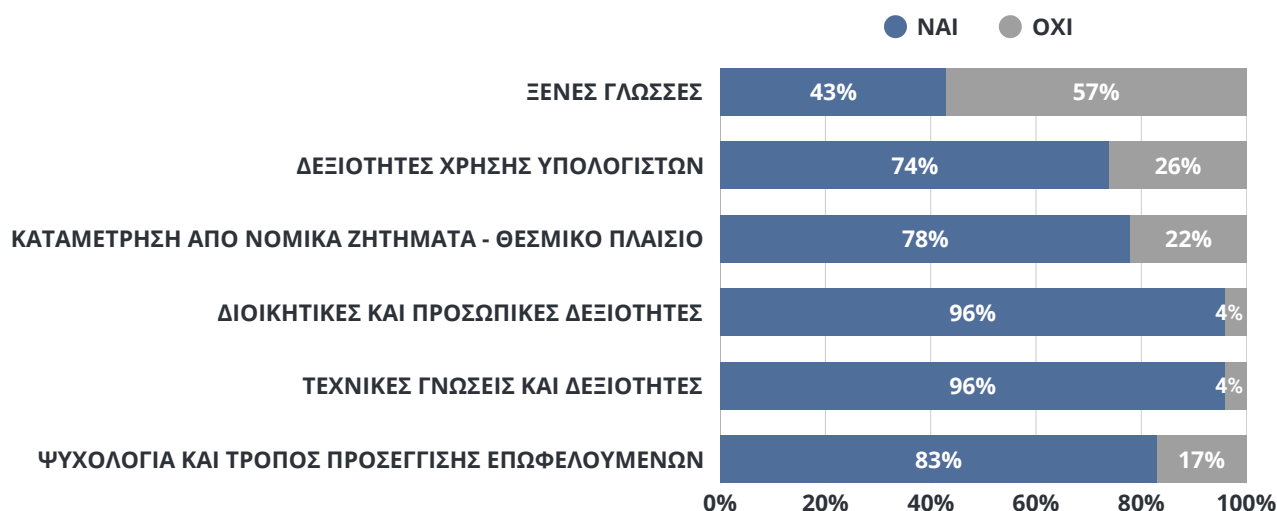

3. Ανθρώπινο Δυναμικό

3.3 Κατάρτιση Προσωπικού

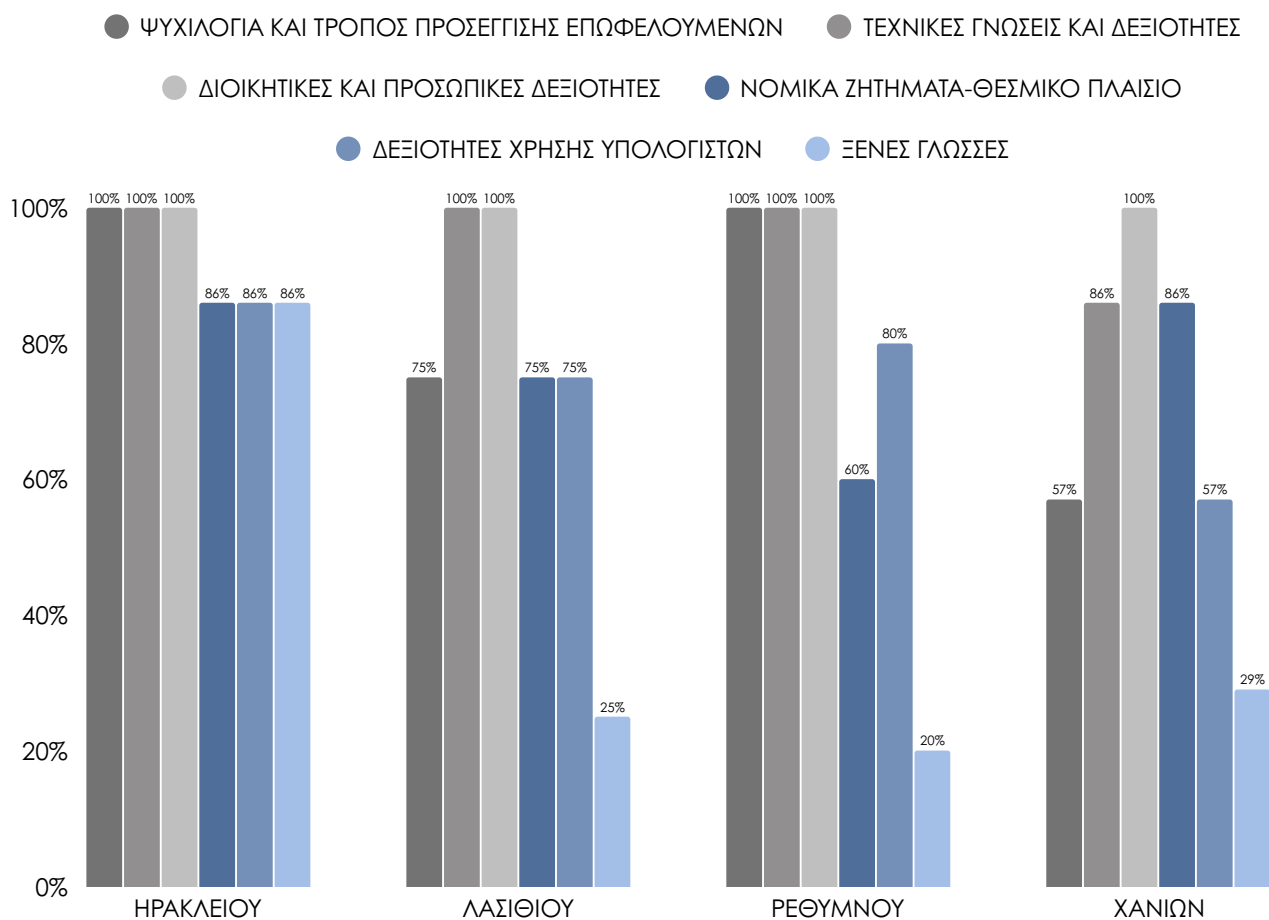
Σοβαρό ζήτημα σε σχέση με την αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των πολιτών των Δήμων αποτελεί το ζήτημα της κατάρτισης του προσωπικού αφού υπηρεσίες από όλους τους δήμους ανέφεραν ότι επιθυμούν να συμμετάσχουν σε προγράμματα κατάρτισης. Σημαντικό είναι να διευκρινιστεί ότι υπάρχουν περιπτώσεις όπου η επιθυμία για κατάρτιση δεν αφορά όλες τις υπηρεσίες ενός δήμου. Δηλαδή, οι εργαζόμενοι στην Δομή Α μπορεί να επιθυμούν να συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης ενώ στην Δομή Β όχι. Αυτό όμως δεν αναιρεί το γεγονός ότι σε όλους τους Δήμους της Περιφέρειας Κρήτης υπάρχει προσωπικό που επιθυμεί επιπρόσθετη κατάρτιση σε συγκεκριμένες δεξιότητες ώστε να είναι σε θέση να προσφέρει αποτελεσματικότερες υπηρεσίες τους πολίτες.

Εξετάζοντας τα πεδία που επιθυμούν να καταρτιστούν οι υπάλληλοι των υπηρεσιών των δήμων διαπιστώνουμε ότι υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη για κατάρτιση σε ζητήματα που έχουν να κάνουν με Τεχνικές Γνώσης και Δεξιότητες όπως επίσης και για ζητήματα σχετικά με Διοικητικές και Προσωπικές Δεξιότητες (96% έκαστο). Στην συνέχεια παρατηρούμε ότι 8 στους 10 δήμους αναφέρουν ότι επιθυμούν κατάρτιση σε σχέση με την Ψυχολογία και τον τρόπο προσέγγισης των ωφελούμενων ενώ λίγο περισσότεροι από επτά στους δέκα επιθυμούν σεμινάρια κατάρτισης σχετικά με Νομικά Ζητήματα και το Θεσμικό πλαίσιο όπως επίσης και σεμινάρια τα οποία αναπτύσσουν τις δεξιότητες χρήσης Ηλεκτρονικών υπολογιστών. Τέλος, μικρότερη είναι η αναγκαιότητα για εκμάθηση ξένων γλωσσών.

Διάγραμμα 18 Ζητήματα για τα οποία επιθυμούν κατάρτιση οι εργαζόμενοι στις υπηρεσίες των Δήμων

Η σύγκριση ανάμεσα στις περιφερειακές Ενότητες μας αποκαλύπτει ότι η ανάγκη για κατάρτιση σε ζητήματα ψυχολογίας είναι μικρότερη στην ΠΕ Χανίων και στην ΠΕ Λασιθίου. Αναφορικά με την κατάρτιση σε τεχνικές δεξιότητες η οποία είναι υψηλή σε όλες της Περιφερειακές Ενότητες ενώ υπολείπεται ελαφρώς στην ΠΕ Χανίων. Η ΠΕ Λασιθίου φαίνεται να εμφανίζει μικρότερη ανάγκη κατάρτισης σε ζητήματα σχετικά με διοικητικές και προσωπικές δεξιότητες ενώ για επιμόρφωση σχετικά με Νομικά – Θεσμικά ζητήματα μικρότερη ανάγκη εμφανίζεται στην ΠΕ Ρεθύμνου. Τέλος, η ζήτηση για εκμάθησή – επικαιροποίηση γνώσεων Ξένων Γλωσσών είναι γενικά πολύ μικρή με εξαίρεση την ΠΕ Ηρακλείου όπου φαίνεται να εμφανίζει υψηλή ζήτηση (86% των Δήμων).

Διάγραμμα 19 Ζητήματα για τα οποία επιθυμούν κατάρτιση οι εργαζόμενοι στις υπηρεσίες των Δήμων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Πέρα όμως από τις κατηγορίες που παρουσιάστηκαν παραπάνω τα στελέχη των υπηρεσιών και των προγραμμάτων των δήμων ανέφεραν κάποια παραπάνω ζητήματα αναφορικά με την κατάρτιση του προσωπικού, όπως:

- Την συνεχή κατάρτιση όλου του προσωπικού ανεξάρτητα από την ειδικότητα όπως επίσης και ανεξάρτητα από το είδος σύμβασης – καθεστώσ απασχόλησης του κάθε στελέχους.
- Την εισαγωγή σεμιναρίων τα οποία θα έχουν συγκεκριμένη θεματολογία η οποία θα είναι προσαρμοσμένη στις ιδιαίτερες ανάγκες που έχει η κάθε δομή – πρόγραμμα.

- Την εισαγωγή σεμιναρίων και προγραμμάτων επικαιροποίησης γνώσεων ώστε να μπορεί το προσωπικό των υπηρεσιών να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις σύγχρονες απαιτήσεις και ανάγκες των πολιτών.
- Την Κατάρτιση και ευαισθητοποίηση του προσωπικού των υπηρεσιών των Δήμων σε ζητήματα Γ' ηλικίας και ΑΜΕΑ.

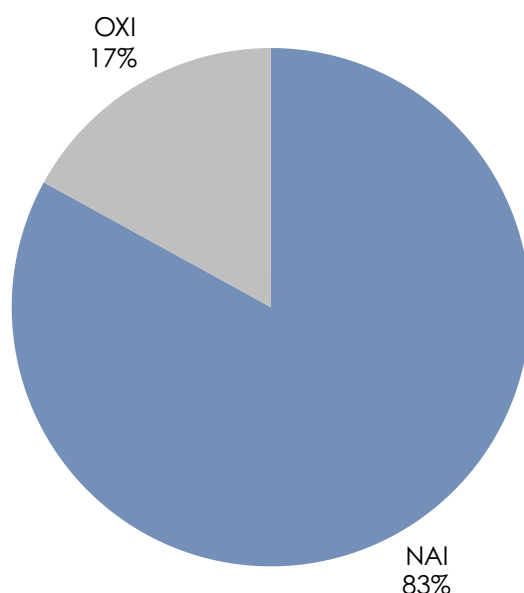
Γενικότερα, από τα δεδομένα προκύπτει ότι το ανθρώπινο δυναμικό των κοινωνικών υπηρεσιών των Δήμων της Κρήτης αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την αποτελεσματική άσκηση κοινωνικής πολιτικής. Παρά τις προσπάθειες των Δήμων να ανταποκριθούν στις ανάγκες των πολιτών, οι ελλείψεις σε προσωπικό, η υπερβολική εξάρτηση από συμβάσεις ορισμένου χρόνου και η άνιση γεωγραφική κατανομή των ειδικοτήτων υπονομεύουν τη σταθερότητα και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η ενίσχυση των κοινωνικών δομών με επαρκές, σταθερό και καταρτισμένο προσωπικό αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη διασφάλιση της καθολικής πρόσβασης των πολιτών σε ουσιαστική και βιώσιμη κοινωνική προστασία.

4. Χαρτογράφηση Αναγκών

4.1 Στεγαστικές – Κτηριακές ανάγκες

Στην ερώτηση σχετικά με το αν οι υπηρεσίες και οι δομές αντιμετωπίζουν κάποιου είδους στεγαστικές – κτηριακές ανάγκες περίπου 8 στους 10 εκπροσώπους των δήμων αναφέρουν ότι όντως υπάρχουν τέτοιου είδους ζητήματα.

Διάγραμμα 20 Ύπαρξη Κτηριακών - Στεγαστικών Αναγκών

Εστιάζοντας στο είδος των αναγκών παρατηρούμε ότι:

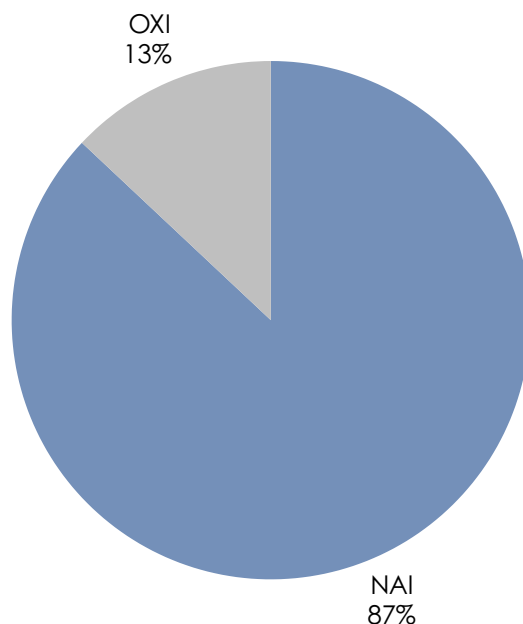
- Σημαντικό ζήτημα αποτελεί η καταλληλότητα του χώρου καθώς αρκετές φορές τα κτήρια στα οποία στεγάζονται οι υπηρεσίες και οι δομές απαιτούν συντήρηση ή δεν αρκούν τα συγκεκριμένα κτήρια ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες των υπηρεσιών (γραφεία εργαζομένων, χώρη αναμονής και εξυπηρέτησης των πολιτών και φύλαξη αρχείων ή εξοπλισμού).
- Έτερο ζήτημα αποτελεί ο κατακερματισμός των υπηρεσιών σε διαφορετικά κτήρια, οπότε υπάρχει η ανάγκη συστέγασης των υπηρεσιών και των δομών που ασχολούνται με την κοινωνική πολιτική στο ίδιο κτήριο.
- Ζητήματα προσβασιμότητας, καθώς πολλές δομές στεγάζονται σε ορόφους δυσκολεύοντας την πρόσβαση σε ομάδες του πληθυσμού πχ ΑΜΕΑ, ηλικιωμένοι κλπ.
- Ενεργειακή αναβάθμιση των κτηρίων με στόχο να μειωθεί το κόστος λειτουργίας αλλά και να βελτιωθούν οι συνθήκες εργασίας του προσωπικού.
- Αρκετές δομές και ιδιαίτερα αυτές που φιλοξενούν τους ωφελούμενους τους όπως Παιδικοί – Βρεφικοί Σταθμοί, ΚΔΑΠ, ΚΑΠΗ κλπ αναφέρουν την ανάγκη για εργασίες διαμόρφωσης των εξωτερικών τους χώρων, οι οποίες μπορεί αν αφορούν την τοποθέτησης στεγάστρων, την δημιουργία παιδικών χαρών, την τοποθέτηση δαπέδων ασφαλείας κλπ.

4. Χαρτογράφηση Αναγκών

4.2 Ανάγκες σε υλικοτεχνικό εξοπλισμό

Από το Διάγραμμα 20 παρατηρούμε ότι η συντριπτική πλειοψηφία των δομών – υπηρεσιών αναφέρουν ότι αντιμετωπίζουν ζητήματα σχετικά με τον τεχνικό εξοπλισμό.

Διάγραμμα 21 Έπαρξη αναγκών σε υλικό - τεχνολογικό εξοπλισμό

- Ένα ζήτημα το οποίο αντιμετωπίζουν αρκετές από τις υπηρεσίες των δήμων είναι η έλλειψη ή η παλαιότητα των μεταφορικών μέσων των υπηρεσιών, τα οποία απαιτούν μεγάλο κόσμος συντήρησης και λειτουργίας ενώ παράλληλα υστερούν σε ζητήματα ασφαλείας θέτοντας σε κίνδυνο την ασφάλεια του προσωπικού και των ωφελούμενων που τα χρησιμοποιούν. Συνεπώς κρίνεται απαραίτητη η αντικατάσταση των παλαιών οχημάτων και η προμήθεια νέων με σκοπό να καλυφθούν πλήρως οι ανάγκες των υπηρεσιών αλλά και των ωφελούμενων καθώς τα νέα οχήματα θα μπορούσαν να άρουν τους γεωγραφικούς περιορισμούς και τις δυσκολίες πρόσβασης στις υπηρεσίες που αντιμετωπίζουν αρκετές ομάδες ωφελούμενων πχ Ηλικιωμένοι, ΑΜΕΑ κλπ.
- Σημαντικό ζήτημα είναι επίσης η αναβάθμιση – ανανέωση του υπάρχοντος εξοπλισμού τόσο του ηλεκτρικού - ηλεκτρονικού (εξοπλισμός καθαρισμού, εξοπλισμός κουζίνας, πλυντήρια, στεγνωτήρια, υπολογιστές, εκτυπωτές κλπ.) όσο και του εξοπλισμού των γραφείων (γραφεία, καρέκλες, χώροι υποδοχής – αναμονής).
- Σε κάποιες δομές παρατηρείται έλλειψη σε αναλώσιμα και ιδιαίτερα παρατηρείται πρόβλημα στην προμήθεια φαρμακευτικού υλικού.

4. Χαρτογράφηση Αναγκών

4.3 Άλλες ανάγκες – ζητήματα

- Όπως έχει αναφερθεί τόσο στην παρούσα έκθεση όσο και σε παλαιότερες εκθέσεις του Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Κρήτης το σημαντικότερο ζήτημα που έχουν να αντιμετωπίσουν οι Κοινωνικές Υπηρεσίες και δομές είναι αυτό της **υποστελέχωσης**. Οι υπηρεσίες βιώνουν έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού, διοικητικών υπαλλήλων αλλά και βοηθητικού προσωπικού, γεγονός το οποίο επηρεάζει το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών στους πολίτες της περιφέρειας Κρήτης.
- Σημαντικό ζήτημα αποτελεί η **διοικητική και οργανωτική διάρθρωση** των δομών και των υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό απαιτείται Ξεκάθαρος διαχωρισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ φορέων και υπηρεσιών. Παράλληλα, σε πολλές περιπτώσεις κρίνεται απαραίτητη η τροποποίηση των δημοτικών οργανισμών για τη δημιουργία τμημάτων με συγκεκριμένες αρμοδιότητες και δημιουργία ή καλύτερη διαχείριση των κοινωνικών υπηρεσιών.
- **Δημιουργία νέων δομών παιδικής φροντίδας**, σε πολλές περιοχές οι εν λόγω δομές απουσιάζουν είτε δεν επαρκούν επομένως προτείνεται η δημιουργία νέων δομών όπως: Παιδικοί και Βρεφικοί Σταθμοί καθώς επίσης και ΚΔΑΠ και ΚΔΑΠ ΑΜΕΑ.
- **Ηλεκτρονικό διασύνδεση φορέων και δημιουργία κοινού μητρώου**. Κρίσιμο ζήτημα αποτελεί η δικτύωση των φορέων και η δημιουργία ενός κοινού μητρώου το οποίο θα απλούστευε κατά πολύ τις γραφειοκρατικές διαδικασίες και την συγκέντρωση των δικαιολογητικών. Παράλληλα η δικτύωση των φορέων εξυπηρετεί και το συντονισμό των δράσεων τους.

- **Δυσκολία πρόσβασης σε υπηρεσίες.** Το γεωγραφικό ανάγλυφο του νησιού ευνοεί τον γεωγραφικό αποκλεισμό, γεγονός που ενισχύεται από την ελλείπει συγκοινωνία με αποτέλεσμα συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού να μην έχουν πρόσβαση στο δίκτυ κοινωνικής προστασίας και ιδιαίτερα σε υπηρεσίες που παρέχονται στις έδρες των Περιφερειακών Ενοτήτων.
- **Έλλειψη δομών και κινητών μονάδων για ζητήματα ψυχικής υγείας.** Πέρα από τα ψυχιατρικά περιστατικά (συμπεριλαμβανομένου των ατόμων με κατάθλιψη), όπου μόνο στην Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας παραπέμπονται, το θέμα διαχείρισης του άγχους και των χρόνιων, κυρίως αυτοάνοσων νοσημάτων, δημιουργεί σοβαρά θέματα στις οικογένειες. Οι συγκεκριμένες μονάδες θα μπορούσαν να αναλάβουν δράση και σε ζητήματα πρόληψης ενδοοικογενειακής βίας, καταχρήσεων και σχολικού εκφοβισμού κλπ. Τέλος, παρατηρείται πολύ μεγάλη ανάγκη για επίσπευση των διαδικασιών γνωμάτευσης από το ΚΕΔΑΣΥ καθώς υπάρχουν πολύ μεγάλοι χρόνοι αναμονής.

Συνοψίζοντας, η πλειονότητα των Δήμων της Κρήτης δηλώνει ότι οι κοινωνικές τους υπηρεσίες αντιμετωπίζουν σοβαρά στεγαστικά και κτηριακά προβλήματα. Οι βασικές ανάγκες περιλαμβάνουν την ακαταλληλότητα ή παλαιότητα των χώρων, την κατανομή των υπηρεσιών σε διάσπαρτα κτήρια, την έλλειψη προσβασιμότητας για ΑμεΑ και ηλικιωμένους, καθώς και την ανάγκη για ενεργειακή αναβάθμιση και διαμόρφωση εξωτερικών χώρων.

Παράλληλα, σχεδόν όλες οι υπηρεσίες αναφέρουν ελλείψεις σε υλικοτεχνικό εξοπλισμό. Ιδιαίτερα προβληματική είναι η κατάσταση των μεταφορικών μέσων, που συχνά είναι παλαιά και επισφαλή, ενώ υπάρχει ανάγκη για ανανέωση βασικού εξοπλισμού (ηλεκτρονικού, καθαριότητας, γραφειακού). Σε κάποιες περιπτώσεις παρατηρούνται και ελλείψεις σε αναλώσιμα και φαρμακευτικό υλικό.

Πέρα από τις υλικές ανάγκες, επισημαίνονται ζητήματα διοικητικής οργάνωσης, έλλειψης εξειδικευμένου προσωπικού και ανάγκης για δημιουργία νέων δομών (π.χ. παιδικοί σταθμοί, ΚΔΑΠ, ΚΔΑΠ ΑμεΑ). Κρίσιμη κρίνεται η ανάγκη για ηλεκτρονική διασύνδεση των φορέων και ενιαίο μητρώο, ώστε να μειωθεί η γραφειοκρατία και να βελτιωθεί ο συντονισμός.

Τέλος, η γεωγραφική απομόνωση ορισμένων περιοχών, η απουσία δομών ψυχικής υγείας και οι μεγάλες καθυστερήσεις στη διαδικασία γνωμάτευσης (όπως από τα ΚΕΔΑΣΥ) δυσχεραίνουν την ισότιμη πρόσβαση των πολιτών σε υπηρεσίες. Η αντιμετώπιση αυτών των θεμάτων είναι καθοριστική για τη λειτουργικότητα και την αποτελεσματικότητα του κοινωνικού δικτύου προστασίας στην Κρήτη.

Συμπεράσματα

Η συνολική αποτίμηση των κοινωνικών υπηρεσιών και δομών των Δήμων της Περιφέρειας Κρήτης αναδεικνύει ένα δυναμικό αλλά ταυτόχρονα άνισο και πιεσμένο σύστημα τοπικής κοινωνικής φροντίδας. Στην τριετία 2021-2023 σημειώθηκε σημαντική αύξηση στη ζήτηση υποστηρικτικών υπηρεσιών, με τις αιτήσεις να αυξάνονται κατά 23% και τον αριθμό των ωφελούμενων κατά 15%, γεγονός που αποτυπώνει τη διαρκώς αυξανόμενη ανάγκη των πολιτών για πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες. Η Περιφερειακή Ενότητα (Π.Ε.) Ρεθύμνου παρουσίασε την μεγαλύτερη αύξηση τόσο στις αιτήσεις όσο και στον αριθμό των ωφελούμενων (172% και 45% αντίστοιχα). Οι Π.Ε. Χανίων και Ηρακλείου καταγράφουν άνοδο και στις δύο κατηγορίες (αιτήσεις και ωφελούμενους). Τέλος, ενώ στην Π.Ε. Λασιθίου σημειώθηκε οριακή μείωση αιτήσεων (-4%) ταυτόχρονα παρατηρείται αύξηση 35% στον αριθμό των ωφελούμενων.

Οι ανάγκες των πολιτών αυξάνονται συνεχώς, ιδίως για παιδιά, ηλικιωμένους και ευάλωτες ομάδες, όπως τα Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ) και οι μετανάστες/πρόσφυγες. Ωστόσο, παρά την αυξανόμενη ζήτηση οι υφιστάμενες υποδομές αποδεικνύονται ανεπαρκείς. Ενδεικτικά, λειτουργούν μόλις δύο ΚΔΑΠ ΑμεΑ στην Περιφέρεια, επιβαρύνοντας τις οικογένειες φροντιστών που στερούνται πρόσβασης σε εργασία ή αναγκάζονται να στραφούν σε ιδιωτικές λύσεις. Επιπλέον, οι δομές για κακοποιημένες γυναίκες, αστέγους και Ρομά είναι περιορισμένες, με την Π.Ε. Λασιθίου να μην διαθέτει καμία σχετική δομή.

Η συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση συντελεί στο να αποκαλυφθούν οι δομικοί περιορισμοί του συστήματος, όπως η εμφανής γεωγραφική ανισότητα. Η Π.Ε. Ηρακλείου διαθέτει πιο πυκνό δίκτυο δομών, σε σχέση με τις υπόλοιπες Περιφερειακές Ενότητες, ενώ η Π.Ε. Ρεθύμνου παρουσιάζει τη χαμηλότερη αναλογία εργαζομένων ανά δομή (2,2 υπάλληλοι), συγκριτικά με την Π.Ε. Λασιθίου (4,2) και την Π.Ε. Ηρακλείου (3,8). Γεωγραφικές και λειτουργικές ανισ-

ότητες, παρατηρούνται και μεταξύ Δήμων καθώς σε ορισμένους μικρότερους και απομακρυσμένους Δήμους απουσιάζουν εντελώς κρίσιμες δομές ή ακόμα και οργανωμένες κοινωνικές υπηρεσίες.

Η στελέχωση των υπηρεσιών παραμένει βασική πρόκληση καθώς η υποστελέχωση υπονομεύει την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των υπηρεσιών. Το ανθρώπινο δυναμικό χαρακτηρίζεται από ελλείψεις τόσο σε κρίσιμες ειδικότητες όσο και σε βοηθητικό προσωπικό, καθώς οι Δήμοι αναφέρουν ανάγκη για πρόσληψη 469 επιπλέον εργαζομένων ώστε να καλύψουν τις τρέχουσες απαιτήσεις. Επίσης, παρατηρείται μεγάλη εξάρτηση από συμβάσεις ορισμένου χρόνου (περίπου 50%) και περιορισμένες δυνατότητες επαγγελματικής σταθερότητας και εξέλιξης. Η λειτουργία πολλών υπηρεσιών στηρίζεται σε προσωρινές λύσεις, γεγονός που επηρεάζει τόσο τη συνέχεια όσο και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Παράλληλα, το ανθρώπινο δυναμικό αντιμετωπίζει προκλήσεις στον τομέα της κατάρτισης ώστε να μπορούν να ανταπεξέλθουν στις συνεχώς αυξανόμενες προκλήσεις. Ένα ιδιαίτερα θετικό στοιχείο αποτελεί η αυξημένη διάθεση των εργαζομένων για επιμόρφωση γεγονός που φανερώνει επαγγελματισμό και προσήλωση στον ρόλο τους, αλλά και την ανάγκη για συνεχή υποστήριξη των ανθρώπων που στελεχώνουν την κοινωνική πολιτική στην πράξη. Το 96% επιθυμεί να καταρτιστεί σε τεχνικές και διοικητικές δεξιότητες, ενώ 8 στους 10 εκδήλωσαν ενδιαφέρον για κατάρτιση σε ζητήματα ψυχολογίας και προσέγγισης ωφελούμενων. Η ενίσχυση των δεξιοτήτων τους είναι κρίσιμη για την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Σημαντικό ζήτημα αποτελούν οι κτηριακές και τεχνικές υποδομές οι οποίες κρίνεται ότι δεν επαρκούν για να στηρίξουν το εύρος των σημερινών αναγκών. Το 83% των υπηρεσιών αντιμετωπίζει στεγαστικές ανάγκες, καθώς πολλές δομές λειτουργούν σε ακατάλληλους ή μη προσβάσιμους χώρους, ενώ το 87% παρουσιάζουν ελλείψεις σε βασικό τεχνικό εξοπλισμό. Παράλληλα,

καταγράφεται έντονη ανάγκη για ανανέωση τεχνολογικού εξοπλισμού. Αντίστοιχα, καταγράφονται σημαντικές διοικητικές και οργανωτικές αδυναμίες, όπως ασαφείς αρμοδιότητες, απουσία μηχανοργάνωσης και έλλειψη ενιαίου μητρώου, που μεγιστοποιούν την γραφειοκρατία και επιβαρύνουν το έργο των υπηρεσιών. Τέλος, είναι σημαντικό να αναδειχθεί η ανάγκη για την αντικατάσταση και την προμήθεια νέων υπηρεσιακών οχημάτων καθώς ο υπάρχων στόλος αφενός είναι παλαιός και αφετέρου δεν επαρκεί για να καλύψει τις υπηρεσιακές ανάγκες και τις ανάγκες μετακίνησης των ωφελούμενων από την περιφέρεια των δήμων στις έδρες των δομών.

Παρά τις προκλήσεις, καταγράφεται μια σαφής δυναμική στις κοινωνικές δομές της Περιφέρειας Κρήτης. Οι εργαζόμενοι επιδεικνύουν επαγγελματισμό και προσήλωση, παρά τις αντίξοες συνθήκες. Ωστόσο, η διατήρηση και η περαιτέρω ανάπτυξη του δικτύου απαιτεί σημαντική ενίσχυση. Η Περιφέρεια Κρήτης καλείται να αναλάβει δράση για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων. Προτείνεται η ανάπτυξη νέων δομών σε απομακρυσμένες και υποεξυπηρετούμενες περιοχές, όπως και η επέκταση υποστηρικτικών υπηρεσιών για ευάλωτες ομάδες, ιδίως γυναίκες και μετανάστες. Παράλληλα, είναι αναγκαίος ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός για την ενίσχυση της στελέχωσης, την αναβάθμιση των υποδομών και τη βελτίωση του συντονισμού. Οι πολιτικές κοινωνικής προστασίας πρέπει να στηρίζονται σε σταθερούς πόρους και να εξασφαλίζουν την ποιότητα των υπηρεσιών σε κάθε γωνιά της Περιφέρειας.

Συνολικά, η εικόνα των κοινωνικών υπηρεσιών στην Κρήτη είναι αυτή ενός ενεργού, ζωτικού αλλά πιεσμένου συστήματος, το οποίο καλύπτει κρίσιμες ανάγκες των πολιτών αλλά απαιτεί ουσιαστική ενίσχυση σε προσωπικό, υποδομές, τεχνογνωσία και συντονισμό. Για να παραμείνει ανθεκτικό και αποτελεσματικό, το δίκτυο κοινωνικής προστασίας των Δήμων πρέπει να στηριχθεί με σταθερούς πόρους, μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και πολιτικές που θα ενισχύουν όχι μόνο την κάλυψη αλλά και την ποιότητα της κοινωνικής φροντίδας σε κάθε γωνιά της Περιφέρειας.

Υπηρεσίες και Δομές
Κοινωνικής Φροντίδας
των Δήμων:
Χαρτογράφηση και
Καταγραφή Αναγκών
Στην Περιφέρεια Κρήτης
2021-2023

07/2025

περιφερειακό παρατηρητήριο
κοινωνικής ένταξης
περιφέρειας κρήτης